

KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

Tildelingsbrev 2017

til

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Dato: 21.12.2016
Saksnummer 16/2188

Innhold

1. INNLEDNING.....	5
2. OVERORDNETE UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER	5
2.1 Tverrsektorielle utfordringer og prioriteringer	5
2.2 Arbeids- og sosialdepartementet.....	5
2.3 Barne- og likestillingsdepartementet	6
2.4 Helse- og omsorgsdepartementet	6
2.5 Justis- og beredskapsdepartementet.....	7
2.6 Klima- og miljødepartementet	8
2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet.....	8
2.8 Kunnskapsdepartementet	8
2.9 Landbruks- og matdepartementet	9
3. MÅL OG STYRINGSPARAMETERE FOR 2017.....	10
3.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	10
3.1.1 Tverrsektorielle delmål	10
3.1.2 Arbeids- og sosialdepartementet.....	13
3.1.3 Helse- og omsorgsdepartementet	13
3.1.4 Klima- og miljødepartementet	17
3.1.5 Kommunal- og moderniseringsdepartementet.....	20
3.1.6 Landbruks- og matdepartementet	20
3.1.7 Andre oppdrag	21
3.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger.....	22

3.2.1 Tverrsektorielle delmål	22
3.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	26
3.3.1 Tverrsektorielle delmål	26
3.3.2 Justis- og beredskapsdepartement	29
3.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk.....	30
3.4.1 Tverrsektorielle delmål	30
4. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV	31
4.1 Fellesføring for 2017.....	31
4.1.1 Effektivisering og økt produktivitet.....	31
4.1.2 Lærlinger.....	31
4.1.3 Sikkerhet og beredskap	31
4.2 Vesentlige endringer i oppgaveporteføljen	31
4.2.1 Helse- og omsorgsdepartementet.....	31
4.2.2 Kommunal- og moderniseringsdepartementet.....	31
4.2.3 Kunnskapsdepartementet	32
5. BUDSJETTILDELINGER	32
5.1 Budsjettrammer på kap. 525, post 01, post 21 og kap. 3525, post 01	32
5.2 Finansiering utenfor kapittel 525	34
Skogkultur, miljøtiltak, andre tiltak	40
Tettere planting og gjødsling som klimatiltak For 2017 er det bevilget ca. 33 mill. kroner i tilskudd til tettere planting på eksisterende skogarealer og tilskudd for gjødsling av skog.	41
6. FULLMAKTER.....	43
6.1 Merinntektsfullmakt.....	43

6.2 Fullmakt til nettobudsjettering	43
6.3 Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr	43
6.4 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret	43
6.5 Merinntektsfullmakt.....	43
7. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING	44
7.1.1 Rapporteringskrav per 30.04.....	44
7.1.2 Rapporteringskrav per 31.08.....	44
7.1.3 Rapporteringskrav med egne frister	45
7.2 Årsrapport og årsregnskap	46
7.3 Andre rapporteringskrav i årsrapporten	47
7.3.1 Arbeids- og sosialdepartementet	47
7.3.2 Barne- og likestillingsdepartementet	47
7.3.3 Helse- og omsorgsdepartementet	48
7.3.4 Justis- og beredskapsdepartementet	48
7.3.5 Klima- og miljødepartementet	49
7.3.6 Kommunal- og moderniseringsdepartementet	49
7.3.7 Kulturdepartementet	52
7.3.8 Kunnskapsdepartementet	53
7.3.9 Landbruks- og matdepartementet	53
7.3.10 Tverrsektoriell rapportering	54
8. BUDSJETTMESSIGE FORUTSETNINGER.....	55
Vedlegg	55

1. INNLEDNING

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) gir gjennom tildelingsbrevet styringssignaler og tildeler midler til fylkesmannen i 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Innst. 16 S (2016-2017) vedtatt 15.12.2016.

Virksomhets- og økonomiinstruksen, gjeldende fra 01.01.2017, inneholder oversikt over faste og lovpålagte oppgaver, og legger sammen med tildelingsbrevet rammene for fylkesmannens virksomhet i 2017.

Vi ber Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder ta opp eventuelle uklarheter så snart som mulig.

2. OVERORDNETE UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER

2.1 Tverrsektorielle utfordringer og prioriteringer

Det er flere områder i fylkesmannsembetenes portefølje hvor god måloppnåelse er avhengig av samordning og samarbeid mellom flere departementer. Dette gjelder spesielt arealforvaltning, og by- og samfunnsutvikling hvor landet står overfor utfordringer knyttet til klimaendringer, samt miljø, urbanisering og befolkningsvekst. For å møte disse utfordringene, er det viktig å ivareta helhet og effektivitet i areal- og samfunnsplanleggingen gjennom samarbeid på tvers av flere sektorer. I 2017 er det viktig at fylkesmannen bidrar til å identifisere tiltak for mer effektive planprosesser og bedre plankvalitet.

Det er høy erkjennelse innenfor de ulike sektorene om at det er viktig og nødvendig å samhandle mer helhetlig om barn og unges utvikling og læring. Det gjelder særlig i tilfeller der det er behov for innsats fra flere faginstanser samtidig og over lengre perioder. Samhandling er også svært viktig i et generelt forebyggende perspektiv. Fylkesmannen har en viktig rolle som samordningsorgan og skal være pådriver for at kommunene utvikler et helhetlig og samordnet tilbud til barn og unge og deres familier.

2.2 Arbeids- og sosialdepartementet

Fylkesmannen fører tilsyn med kommunenes praktisering av sosialtjenesteloven. Tilsyn har avdekket omfattende brudd på flere områder. Fylkesmannen skal i 2017 medvirke til at kommunene har god forståelse og praktisering av sosialtjenesteloven i tråd med regelverket. Kvalifiseringsprogrammet, lovfestet aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år og hensynet til barns behov i vurderinger der tjenestemottaker har barn skal prioriteres.

Fylkesmannen skal arbeide for at NAV-kontorene styrker barneperspektivet i tråd med formålsbestemmelsen i sosialtjenesteloven.

2.3 Barne- og likestillingsdepartementet

Fylkesmennene er viktige støttespillere for kommunene i kompetanse- og kvalitetsutviklingen i kommunale tjenester for barn og unge. Fylkesmennene skal bistå og samarbeide med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om veiledningsteamene som skal hjelpe kommuner og barnevernstjenester med særlige utfordringer.

Kommunene skal ha godt og forsvarlig akuttarbeid i barnevernet. Fylkesmannen har en råd- og pådriverfunksjon overfor kommunene i deres løsning av oppgaven.

I lys av funn fra fylkesmennene i Hordaland, Rogaland og Troms' rapport "Dei forsto meg ikkje", skal Fylkesmannen sørge for at barnets perspektiv ivaretas ved tilsyn, og at barna blir involvert i tilsyn på en mye mer aktiv måte enn tidligere. Andre tilrådninger på barnevernområdet som fremgår av rapporten skal også møtes med relevante tiltak.

Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med virksomheten ved familievernkontor og med kommunenes ansvar for krisesentertilbudet, herunder også utsatte grupper brukere ved krisesentrene. Det vil være behov for å prioritere og øke aktivitetsnivået på embetenes tilsyn på området i 2017.

2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

Fylkesmannens virkemidler og tiltak skal samlet sett være med på å øke kvaliteten, innovasjonsevnen, kompetansen og regelverksetterlevelsen i helse- og omsorgstjenestene.

Fylkesmannen skal i samarbeid med kommunene jobbe for å nå mål om økt kapasitet og tilgjengelighet i kommunale helse- og omsorgstjenestene. Satsingsområder som vil kreve fylkesmennenes bidrag de kommende årene er *Omsorg2020*, *Kompetanseløft 2020*, rus og psykisk helse jf. *Opptrappingsplan for rusfeltet*, *Opptrappingsplan habilitering og rehabilitering*, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, implementering av akuttmedisinsk forskrift. Fylkesmannen skal bidra til å nå mål om styrket folkehelsearbeidet på lokalt og regionalt nivå.

Embetene skal prioritere sin innsats mot kommuner der det er avdekket særlige utfordringer. Tilsyn, veiledning og utviklingsarbeid er embetenes hovedoppgaver innenfor de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Gjennom kommunikasjon med pasienter, brukere og pårørende, skal fylkesmennene og Statens helsetilsyn i en fireårig satsing, utvikle et bedre faktabasert og treffsikkert tilsyn. Brukerne av tjenestene skal oppleve at tilsynsmyndigheten blir mer tilgjengelig og åpen.

Fylkesmannen har et helhetlig ansvar for oppgaveporteføljen embetene har på Helse- og omsorgsdepartementets ansvarsområder. Fylkesmannen skal gjøre en skjønnsmessig/risikobasert vurdering og prioritering, og bruke ressursene best mulig ut fra disse prioriteringene. Lovpålagte oppgaver skal prioriteres, og da særlig saker som omhandler enkeltpersoners rettigheter, og saker der konsekvensene av svikt er alvorlige.

Fylkesmannen skal tilstrebe en lik fordeling av ressurser mellom oppgaver under Statens helsetilsyn og Helsedirektoratet.

2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Regjeringen påpeker viktigheten av kommunenes ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap. Fylkesmannen skal i 2017 prioritere å være veileder og pådriver i kommunenes arbeid med å styrke den lokale samordningen med samfunnssikkerhet og beredskap gjennom kunnskap og bevissthet om egen risiko og sårbarhet. Dette innebærer en videre oppfølging av satsingen på kommunal beredskapsplikt gjennom tilsyn og veiledning fra 2016, samt oppfølging av samfunnssikkerhet i planer etter plan- og bygningsloven.

Rammebetingelsene for norsk sikkerhetspolitikk har endret seg vesentlig i løpet av den siste tiden. Nye utfordringer knyttet til såkalte hybride hendelser, terrorisme og cyberangrep gjør dette trusselbildet komplekst og vanskelig å håndtere innenfor rammen av et tradisjonelt totalforsvarskonsept. Det er derfor nødvendig med en videreutvikling av systemer og rutiner for respons, både hva gjelder ivaretagelse av statssikkerheten og av samfunnssikkerheten.

Fylkesmannen må være forberedt på at dette kan medføre aktiviteter på kommunalt og regionalt nivå, og kan bli involvert i arbeidet med videreutvikling av totalforsvaret og styrkingen av samfunnets motstandsdyktighet.

Fylkesmannen skal starte arbeidet med revisjon av planverk som bygger på Nasjonalt beredskapssystem (NBS), herunder Sivilt beredskapssystem (SBS).

Det kom over 31 000 asylsøkere til Norge i 2015. Mange av asylsøkerne får oppholdstillatelser som danner grunnlag for bosetting. For at de skal komme i arbeid og bidra til fellesskapet, er det avgjørende at de raskt blir bosatt og finner seg til rette i lokalsamfunnet. Situasjonen krever at lokale, regionale og nasjonale aktører samarbeider og samordner seg på en god måte, slik at vi i felleskap bidrar til gode løsninger. Fylkesmannen skal også i 2017 prioritere oppgaver som understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktnings situasjonen. I samarbeid med IMDi og andre relevante sektormyndigheter skal fylkesmannen bidra til raskere bosetting og kvalifisering av flyktninger. Enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger skal prioriteres særskilt, herunder bosetting og oppnevning av representanter for enslige mindreårige asylsøkere samt utbetaling av godtgjøring til representanter.

Fylkesmannen skal gjennom sin rolle som førstelinje på vergemålsområdet bidra til å nå målene om økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende. Dette krever at fylkesmennene sørger for rekruttering av tilstrekkelig antall verger og representanter, og sørger for god oppfølging av disse gjennom opplæring og utbetaling av godtgjøring. Av hensyn til personer med verge må det føres tilsyn med vergene. Fylkesmennene må løpende oppdatere med riktig data i saksbehandlingssystemet (VERA). I tillegg er mest mulig lik bruk av systemet på tvers av embetene viktig for pålitelig statistikk og styringsinformasjon.

2.6 Klima- og miljødepartementet

Fylkesmannens innsats på klima- og miljøområdet er svært viktig for å iverksette nasjonal miljøpolitikk og utvikle fylket i en klima- og miljøvennlig retning.

I 2017 skal fylkesmannen følge opp kommunenes arbeid med klimatilpasning og klimatiltak. Fylkesmannen skal vurdere tiltak foreslått i regionale vannforvaltningsplaner innenfor eget myndighetsområde. Fylkesmannen skal videre prioritere arbeidet med opprydning i forurenset grunn og sjøbunn. Fylkesmannen skal følge opp Stortingets vedtak om vern av 10 % skog, bidra til vern av marine områder, bistå Miljødirektoratet etter behov i oppstart av arbeidet med fylkesvise supplerende verneplaner og bidra til restaurering av myr og annen våtmark. Fylkesmannen skal gjennomføre et risikobasert tilsyn og delta i tilsynsaksjoner i tråd med tilsynsplan for 2017.

2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Fylkesmannsembetene har hatt en sentral rolle i gjennomføringen av kommunereformen gjennom å legge til rette for kommunenes lokale prosesser, og ved å oppsummere og komme med en tilrådning om kommunestrukturen i fylket. Reformperioden varer ut 2017, mens embetenes oppdrag formelt ble avsluttet ved utgangen av 2016. Alle fylkesmannsembeter har i sine tilrådninger i kommunereformen pekt på behov for endringer i kommunestrukturen i sine fylker utover det som kommunene selv er blitt enige om. Fylkesmennene skal også fremover legge til rette for at kommuner vurderer å slå seg sammen med andre kommuner. Fylkesmennene har også oppsummert initiativ og behov for justeringer av dagens kommunegrenser. Departementet vil avgjøre videre prosess i de ulike sakene om grensejustering, og fylkesmennene vil ha en sentral rolle ved eventuelle utredninger.

Fylkesmannen skal fremme boligsosialt arbeid og sikre koordinering og samordning av sektorovergrepene oppgaver og virkemidler på tvers av fagområdene, jf. nasjonal strategi *Bolig for velferd (2014-2020)*. Fylkesmannen skal bidra til at boligsosiale hensyn vektlegges i helhetlig kommunal planlegging.

Landet står overfor utfordringer knyttet til klimaendringer, miljø, urbanisering og befolkningsvekst. Dette utfordrer vår evne til å ivareta helhet og effektivitet i areal- og samfunnsplanleggingen. Denne situasjonen stiller store krav til samhandling mellom offentlig og privat sektor, for blant annet å sikre verdiskapning, tilstrekkelig beredskap, god boligforsyning og viktige miljøhensyn. I 2017 skal fylkesmannen bidra til en bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling gjennom tiltak for mer effektive planprosesser og bedre plankvalitet. Samordning av nasjonale og viktige regionale interesser, samordning av statlige innsigelser, formidling og tidlig dialog, og oppfølging av byutviklingsavtaler i de største byområdene, skal bidra til dette.

2.8 Kunnskapsdepartementet

Fylkesmannens virkemidler og tiltak skal samlet sett være med på å øke kvaliteten, kompetansen og regelverksetterlevelsen i barnehagene og grunnopplæringen. Tilsyn og veiledning er embetenes hovedoppgaver innenfor både barnehageområdet og

grunnopplæringsområdet. Det er store lokale variasjoner i tilbudet som gis i barnehagen og grunnopplæringen. Det er en utfordring at ikke alle barn og unge opplever gode og inkluderende miljø for læring og utvikling. Embetene skal gjennom sine ulike virkemidler arbeide videre for at barn og unge gis et likeverdig tilbud, at innsats settes inn tidlig og at gjennomføringen i videregående opplæring øker. Embetene skal også i 2017 prioritere sin innsats mot kommuner der det er avdekket særlige utfordringer.

Regjeringen vil gjennomføre en vesentlig styrking av arbeidet mot mobbing og for et bedre barnehage- og skolemiljø. Fylkesmannen er tiltenkt en sentral rolle i nytt system for håndheving av elevenes rett til en skolehverdag fri for mobbing. I 2017 må embetene ruste seg til den nye oppgaven, som etter planen vil iverksettes fra skolestart på høsten. Både kapasitet og kompetanse i embetene må styrkes.

Departementet vil tidlig i 2017 legge fram en stortingsmelding om kvalitet i skolen og skoleeierskap. Her vil regjeringen blant annet foreslå en ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnopplæringen. Fylkesmannen er tiltenkt en rolle i den nye modellen.

Ny forskrift om barnehagens innhold og oppgaver (rammeplan) fastsettes våren 2017 og iverksettes fra barnehageåret 2017/2018. Fylkesmannen er tiltenkt en sentral rolle i å støtte barnehageeieres arbeid med implementering av ny rammeplan.

2.9 Landbruks- og matdepartementet

Jordbrukets hovedoppgave er å produsere og sikre tilgang på den maten forbrukerne til enhver tid etterspør og som vi har forutsetninger for å produsere i Norge. Fylkesmannen skal i 2017 legge til rette for å nå regjeringens mål om økt matproduksjon, videreutvikling av lønnsom næringsaktivitet i landbruket og landbruk over hele landet. Det er et politisk mål å styrke arbeidet med å utvikle reindriftsnæringen som en rasjonell, markedsorientert næring som er bærekraftig i et langsiktig perspektiv. Det er derfor viktig at fylkesmannen i 2017 bidrar til økt produksjon og verdiskaping i denne næringen.

Stortinget har i forbindelse med behandlingen av en nasjonal jordvernstrategi fastsatt at målet for den årlige omdisponeringen av dyrka jord må være under 4000 dekar, og at målet nås gradvis innen 2020. Fylkesmannen skal bidra med veiledning og formidling av statlige interesser for at dette målet kan nås.

Regjeringen har nylig lagt fram to meldinger til Stortinget og en nasjonal bioøkonomistrategi – Kjente ressurser – uante muligheter, som er relevante dokumenter for fylkesmannens arbeid på landbruks- og matområdet.

Meld. St. 6 (2016-2017) Verdier i vekst – Konkurransedyktig skog- og trenæring vektlegger at en konkurransedyktig skog- og trenæring i Norge er avgjørende for størst mulig verdiskaping av norsk tømmer. Det er behov for ombygging av eksisterende skogsveier og utbygging av nye veier for å holde kravene som tømmertransporten og transportutstyret setter. I 2017 er det viktig at fylkesmannen arbeider for videreutvikling av en hensiktsmessig infrastruktur for å bidra til økt verdiskaping i skog- og trenæringen.

Melding til Stortinget om jordbruksnæringen, Meld. St. 11 (2016-2017) Endring og utvikling. En fremtidsrettet jordbruksproduksjon, er nylig fremlagt. Regjeringen har som mål å øke og effektivisere norsk matproduksjon, og vil legge til rette for at næringen kan utvikle seg. Enklere virkemiddelstruktur, økt konkurranse og mer markedsretting av produksjonen vil være sentralt i denne omstillingen. Bærekraftig og økt produksjon på norske ressurser danner grunnlaget for å utvikle norsk jordbruksproduksjon i samsvar med markedet og forbrukernes ønsker.

3. MÅL OG STYRINGSPARAMETERE FOR 2017

3.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1 Tverrsektorielle delmål

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Styringsparametere	Resultatmål
Fylkesmannens bidrag til gode og effektive planprosesser gjennom formidling, dialog og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser.	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling ¹
	FM har hatt dialog med og formidlet nasjonale og regionale hensyn til alle kommuner i fylket.
	Alle embetene KMD KLD LMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling Miljø og klima Landbruk og mat
	Andel relevante kommunale og regionale planer med tidlig medvirkning: 100 %.
	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling
	Mekling i planer med uløste innsigelser: 100 %.
	Alle embetene LMD Landbruk og mat Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling
Landbrukets arealressurser er ivaretatt i alle planprosesser.	
Alle embetene LMD Landbruk og mat Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling	
Reduksjon i omdisponering av dyrka jord sammenlignet med 2015.	

¹ Alle resultatmål og oppdrag er i den elektroniske styringsportalen tagget. Taggingen angir hvilke fylkesmannsembeter kravet gjelder, hvilke departementer/direktorat/tilsyn som er ansvarlige, og hvilke tematiske områder kravet gjelder.

<p>Kommuner, fylkeskommuner og staten legger statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging til grunn for sin planlegging.</p>	<p>Alle embetene KMD KLD LMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling</p> <hr/> <p>De statlige planretningslinjene er lagt til grunn i alle relevante regionale og kommunale planer.</p>
<p>Vurdering av hensyn til samfunnssikkerhet, inkludert klimaendringer i planer.</p>	<p>Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>Alle planer etter plan- og bygningsloven er vurdert med hensyn til samfunnssikkerhet, herunder klimaendringer.</p>

<p>Oppdrag</p>	
<p>FMAV KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal i 2017 videreføre forsøk med samordning av statlige innsigelser. Frist: 31.12.2017.</p>	
<p>Alle embetene KMD HOD JD Annet tema</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal i dialog med kommunene om planarbeid, integrering, folkehelse, helse- og omsorgstjenester, barn- og unges oppvekstvilkår, universell utforming og sosiale tjenester, etterspørre og oppfordre kommunene til og å ta opp boligsosiale hensyn.</p>	
<p>Alle embetene KMD HOD JD Annet tema</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal bidra til at kommunene gjennom tilrettelegging for tilstrekkelig og variert boligbygging også bidrar til å framskaffe egnede boliger til vanskeligstilte grupper.</p>	
<p>Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal i 2017 sette seg inn i og veilede kommuner i ny veiledning for samfunnssikkerhet i plan- og bygningsloven og revidert havnivåveileder.</p>	
<p>Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal i 2017 sette seg inn i og veilede kommuner i ny temaveiledning om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter.</p>	
<p>Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal i 2017 i samarbeid med Kartverket motivere gjenstående kommuner til å etablere lovpålagt elektronisk planregister og en effektiv elektronisk plandialog med innbyggerne. Frist: 31.12.2017.</p>	
<p>Alle embetene LMD Landbruk og mat Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal bistå Landbruksdirektoratet og SSB med å kvalitetssikre KOSTRA-tallene i forkant av endelig publisering. Fylkesmannen skal innhente reguleringsplanene i kommunene fra siste kalenderår, og</p>	

<p>bruke NIBIOs KOSTRA-applikasjon for å kvalitetssikre de foreløpige KOSTRA-tallene for omdisponering av dyrka jord.</p>
<p>Alle embetene   LMD   Landbruk og mat   Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal i løpet av 2017 i dialog med kommunene bidra til å øke kunnskapen om plan- og bygningslovens verktøy for å redusere nedbygging av dyrka jord, jf. regjeringens jordvernstrategi.</p>
<p>Alle embetene   LMD   Landbruk og mat   Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal innen 1. mai 2017 fremme minst ett forslag til kandidat for jordvernpris 2017 blant kommunene.</p>

3.1.1.2 Informasjon og veiledning er tydelig og målrettet

Styringsparametere	Resultatmål
<p>Tilfredshet med fylkesmannens informasjon og veiledning i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.</p>	<p>Alle embetene KD Barnehage og opplæring</p> <hr/> <p>Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».</p>

Oppdrag
<p>Alle embetene   KD   Barnehage og opplæring</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal informere og veilede barnehagemyndighet og barnehageeiere om ny rammeplan for barnehagen.</p>
<p>Alle embetene   KD   Barnehage og opplæring</p> <hr/> <p>Regjeringen innfører fra 2017 en ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnopplæringen. I stortingsmelding om kvalitet i skolen og skoleeierskap vil modellen beskrives nærmere. I den desentraliserte ordningen for kompetanseutvikling skal fylkesmannen legge til rette for samarbeid mellom skoleeiere og UH-institusjoner. Som grunnlag for oppfølgingsordningen vil staten innføre en nedre grense for kvalitet. Fylkesmannen skal gjennomføre en risikovurdering av kommuner og fylkeskommuner som er under denne grensen, og på det grunnlaget vurdere behovet for tilsyn og støtte fra veilederkorpsset.</p>

3.1.1.3 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap

Styringsparametere	Resultatmål
<p>Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt.</p>	<p>Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>Gjennomføre tilsyn i ¼ av kommunene.</p>

	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap
	Gjennomføre øvelser for kriseorganisasjonen i ¼ av kommunene.
Oppdrag	
Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap	
Bistå i regionvis innføring av nye brukergrupper for å sikre størst mulig samfunnsmessig gevinst av landsdekkende Nødnett. Spesielt fokus skal være på viktige samfunnssikkerhetsaktører i fylket. Ferdig innen utgangen av 2. kvartal 2018.	

3.1.2 Arbeids- og sosialdepartementet

3.1.2.1 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Styringsparametere	Resultatmål
Gjennomførte opplæringstiltak i sosialtjenesteloven og forskrifter, med særlig vekt på barneperspektiv, innføring av aktivitetsplikt for stønadsmottakere under 30 år og rett til kvalifiseringsprogram.	Alle embetene ASD Annet tema
	Alle NAV-kontor i fylket skal ha mottatt tilbud om opplæring.

3.1.3 Helse- og omsorgsdepartementet

3.1.3.1 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
Utvikling av kapasitet og kompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester inkludert psykisk helse og rusfeltet.	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
	Minst 70 % av kommunene har lagt planer for å møte fremtidens utfordringer på helse- og omsorgsfeltet, bl.a. kompetanse- og rekrutteringsplaner ² .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

² Helsedirektoratet vil i dialog med fylkesmannen utarbeide felles kartleggingsmetode.

	Flere kommuner enn i 2015 gir dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens ³ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
	Flere personer med demens får dagaktivitetstilskudd sammenliknet med 2015 ⁴ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
	Personell i helse- og omsorgstjenesten har fått økt formalkompetanse sammenliknet med 2015 ⁵ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
	Flere kommuner har ansatt psykolog sammenliknet med 2015 ⁶ .
Utvikling av kapasitet og kompetanse innenfor habilitering og rehabilitering ⁷ .	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
	Økt andel av pasienter med behov for habilitering- og rehabilitering mottar tjenester i kommunene sammenliknet med 2015 ⁸ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
	Flere kvalifiserte årsverk enn i 2015 arbeider innen habilitering og rehabilitering i kommunene ⁹ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

³ Antall personer med demens som får dagaktivitetstilbud og antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud fremkommer av Helsedirektoratets oversikt over tildelt tilskudd. Oversikten oversendes fylkesmennene 3 ganger i året. I tillegg fremkommer antall kommuner som har dagaktivitetstilbud til personer med demens i Kostra-skjema 4 pkt. 4. Totalt antall personer med demens som får dagaktivitetstilbud fremkommer av nasjonale kartlegginger av kommunenes tilrettelagte tjenestetilbud for personer med demens. Siste kartlegging var i 2014, og neste er i 2018.

⁴ Se referanse under fotnote under 3.

⁵ Tall hentes fra KOSTRA.

⁶ Tall hentes fra IS 24/8 for 2015 og brukes til oppfølging av kommunene i 2017. IS 24/8 for 2016 brukes for å måle måloppnåelsen ved utgangen av året.

⁷ Jf. Opptreppingsplan habilitering og rehabilitering og kommunalt stimuleringsstilskudd til habilitering og rehabilitering, Prop.1S (2016-2017).

⁸ Tall hentes fra IPLOS/SSB. Andelen beregnes ved å dele antall personer som får hab/rehab i kommunen på totalt antall personer med registrert behov for hab/rehab i kommunen.

⁹ Tall hentes fra KOSTRA.

	Minst ett innsatsområde er iverksatt i minst en relevant avdeling i 75 % av kommuner ¹⁰ .
--	--

Oppdrag	
Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester	
Fylkesmannen skal bistå de nye utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester i rollen som pådriver for kunnskap og kvalitet i sykehjem og hjemmetjenester i fylket.	
Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester	
Spesialistutdanningen for leger skal legges om. Fylkesmannen vil få oppgaver knyttet til del 1 av ny spesialistutdanning tilsvarende dagens turnustjeneste.	
Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester	
Fylkesmannen følger med på at kommunene planlegger opplæring for alle leger i vakt som skal ha grunnkompetanse etter §7 første ledd i akuttmedisinforskriften innen 1.5.18 og kurs for leger og annet helsepersonell i vakt ihht. akuttmedisinforskriften §§7-8, begge første ledd, innen 1.5.2020.	
Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester	
Fylkesmannen skal gjøre ny <i>Opptappingsplan for rehabilitering og habilitering</i> kjent i sitt fylke og følge opp arbeidet med planen.	
Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester	
Fylkesmannen skal bistå med implementeringen av nye nasjonale faglige retningslinjer for:	
<ul style="list-style-type: none"> - Diabetes. - Svangerskapsomsorgen – hvordan avdekke vold (IS-2181). - Spedbarnsnæring, - Helsestasjon 0-5 år, Skolehelsetjenesten og Helsestasjon for ungdom. 	

¹⁰ Helsedirektoratet vil i dialog med fylkesmannen utarbeide felles kartleggingsmetode. Resultatet av kartleggingen forventes brukt av fylkesmannen i oppfølging av kommunene gjennom året.

3.1.3.2 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats jf. Opptrappingsplan for rusfeltet 2016-2020

Styringsparametere	Resultatmål
Utvikling av kapasitet og kvalitet i de kommunale helse- og omsorgstjenestene til personer med rus- og psykisk helseproblematikk og deres pårørende.	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> Minst 70 % av kommunene sikrer brukermedvirkning i tjenesteutvikling innen rus- og psykisk helsefeltet ¹¹ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> 90 % av kommunene har kartlagt rusmiddelsituasjonen i kommunen ved brukerplan eller annen kartlegging ¹² .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> 70 % av kommunene har sektorovergripende system for identifisering av personer med behov for tidlig intervensjon ved rusrelatert problematikk ¹³ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> Flere kommuner har etablert aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam for mennesker med rus- og psykisk helseproblematikk enn i 2016 ¹⁴ .
	Oppdrag
Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> Fylkesmannen skal bidra til at kommunene utvikler sitt rusarbeid i tråd med <i>Opptrappingsplan for rusfeltet</i> . Fylkesmannen skal bidra til at kommunene integrerer rusfeltet i sitt ordinære planverk. Arbeidet sees i sammenheng med fylkesmannens innsats på det psykiske helsefeltet og andre tilstøtende områder. Fylkesmannen skal legge en plan og utarbeide lokale målsettinger for dette arbeidet innen 1. mars 2017, kopi oversendes HOD. Fylkesmannen skal ha fokus på kommuner som har særlige utfordringer.	

¹¹ Tall hentes fra IS 24/8.

¹² Tall hentes fra IS 24/8.

¹³ Tall hentes fra IS 24/8

¹⁴ Tall hentes fra rapportering på tilskuddsordning "Langvarige sammensatte" (765.60) og "Kommunalt rusarbeid" (765.62) sett i sammenheng med IS 24/8.

3.1.3.3 Styrket folkehelsearbeid

Styringsparametere	Resultatmål
Andel kommuner som har etablert et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid.	Alle embetene HOD Hdir Annet tema Minst 75 % ¹⁵ .
Andel kommuner som har vektlagt utjevning av sosiale helseforskjeller i planer etter plan- og bygningsloven.	Alle embetene HOD Hdir Annet tema Minst 80 % ¹⁶ .

Oppdrag
Alle embetene   HOD   Hdir   Annet tema Fylkesmannen skal bistå med formidling og implementering av ny <i>Veileder for kommunens tilsyn med miljørettet helsevern (IS-2288)</i> .
Alle embetene   HOD   Hdir   Annet tema Fylkesmannen skal bidra i arbeidet med å implementere <i>Program for folkehelsearbeid i kommunene</i> .
Alle embetene   HOD   Hdir   Annet tema Fylkesmannen skal bidra i arbeidet med å implementere <i>Flere år – flere muligheter</i> , (strategi for et aldersvennlig samfunn).

3.1.4 Klima- og miljødepartementet

3.1.4.1 Økosystemene i fylket har god tilstand og leverer økosystemtjenester

Styringsparametere	Resultatmål
Status i vannregionenes arbeid med å etablere overvåkingsprogram.	Alle embetene KLD Miljø og klima Påbegynt overvåkingsprogram i alle vannregioner.

¹⁵ Helsedirektoratet vil ha dialog med fylkesmannen om kartleggingsmetode. Resultater av kartleggingen forventes brukt av fylkesmannen i oppfølging av kommunene gjennom året.

¹⁶ Som fotnote over.

Antall nye pålegg eller gjennomførte tiltak og undersøkelser hjemlet i vannkraftkonsesjoner.	Alle embetene KLD Miljø og klima Økt bruk av påleggsmyndigheten hjemlet i vannkraftkonsesjoner sammenliknet med 2016.
Antall tiltak i regionale vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram på fylkesmannens ansvarsområde.	Alle embetene KLD Miljø og klima Vurdert fag- og hjemmelsgrunnlag for tiltak i alle vedtatte vannforvaltningsplaner. Iverksatt tiltak i henhold til forvaltningsplan på eget ansvarsområde eller har en begrunnelse dersom tiltak ikke iverksettes.

Oppdrag	
Alle embetene KLD Miljø og klima	Sette i gang og videreføre restaurering av myr og annen våtmark i tråd med Plan 2016 – 2020 for restaurering av myr og annen våtmark innen utgangen av 2017.
Alle embetene KLD Miljø og klima	Oppdatere fylkesvis kultiveringsplan, minimum anadrom del innen 31.12.2017.
Alle embetene KLD Miljø og klima	Gjennomgå de myndighetsområder og tiltakshavere der det bør pålegges vannovervåking, evt. inkluderes i felles overvåking av flere påvirkere der det er naturlig. Gjennomgangen skal rapporteres til Miljødirektoratet innen 30.06.2017.

3.1.4.2 Ingen arter og naturtyper i fylket er utryddet, og utviklingen til truede arter er i bedring

Styringsparametere	Resultatmål
Gjennomførte tiltak for truede arter og naturtyper.	Alle embetene KLD Miljø og klima Alle tiltak for truede arter og naturtyper skal være i tråd med forvaltningsmål, faggrunnlag og handlingsplaner.

Oppdrag	
Alle embetene KLD Miljø og klima	Foreslå arealer for kartlegging utenfor verneområdene innen 01.12.2017.

3.1.4.3 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Styringsparametere	Resultatmål
Økt vernet skogareal.	Alle embetene KLD Miljø og klima <hr/> Antall gjennomførte verneplanprosesser innenfor skogvern er økt i forhold til 2016.

3.1.4.4 Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer er redusert og forurensning skader i så liten grad som mulig helse og miljø

Styringsparametere	Resultatmål
Oppfølging av nye krav i forurensningsforskriften (kap. 36) og forskriftsregulerte bransjer.	Alle embetene KLD Miljø og klima <hr/> Pukkverk, skipsverft, galvanoidustri, forbrenningsanlegg og fiskeforedling driver i tråd med kravene i forurensningsforskriften.

Oppdrag
FMAV   KLD   Miljø og klima <hr/> Samle inn måleprogrammer som bedriftene har utarbeidet og resultater av gjennomførte målinger/beregninger av utslipp til luft og vann for skipsverft, (jf. forurensningsforskriften § 29-9), og oversende dette til Miljødirektoratet sammen med Fylkesmannens vurdering innen 01.05.2017.
Alle embetene   KLD   Miljø og klima <hr/> Lage oversikt over forventet utvikling på avløpsrensningene og hvilke tiltak som er satt i verk for å oppfylle krav. For anlegg som overholder dagens krav, vurdere om dette vil være situasjonen også framover ut fra forventede endringer. For anlegg med utslipp til mindre følsomt område gjøres i tillegg en vurdering av om anleggseierne er tilstrekkelig forberedt på å sikre god utnyttelse av forventet økt slamproduksjon fra avløp, inkludert forventet økning fra oppdrettsanlegg. Oversiktene sammen med fylkesmannens vurdering sendes Miljødirektoratet innen 31.12.2017.
FMAV   KLD   Miljø og klima <hr/> Pålegg om å utarbeide tiltaksplan for forurenset sjøbunn ved prioriterte skipsverftlokalteter skal være sendt verftene innen 31.12.2017.
FMAV   KLD   Miljø og klima <hr/> Følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i Arendal, Farsund og Flekkefjord, herunder også forurensningskilder der FM er myndighet i disse områdene innen 31.12.2017.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

Gjennomføre et risikobasert tilsyn og delta i tilsynsaksjoner i tråd med tilsynsplan for 2017

3.1.5 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

3.1.5.1 God økonomiforvaltning i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
Antall kommuner i ROBEK.	Alle embetene KMD Annet tema Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2017 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2016.
Kvalitet i KOSTRA-data.	Alle embetene KMD Annet tema Feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2016.

3.1.6 Landbruks- og matdepartementet

3.1.6.1 Økt verdiskaping i landbruket

Styringsparametere	Resultatmål
Vekst og gründerskap innenfor landbruksbaserte næringer.	Alle embetene LMD Landbruk og mat Regionalt bygdeutviklingsprogram er fulgt opp i tråd med nasjonal politikk.
Verdiskapning i skogbruket.	Alle embetene LMD Landbruk og mat Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst. Alle embetene LMD Landbruk og mat Tilfredsstillende oppfølging av hovedplan for skogbruksplanlegging.

Oppdrag

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

Fylkesmannen skal i 2017 bidra til at hensiktsmessige tiltak og virkemidler tas i bruk for å bedre skogsvegnettet, herunder at det stimuleres til nybygging, ombygging og vedlikehold av skogsvegnettet.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

Regionale bygdeutviklingsprogram (RBP) med tilhørende underprogrammer skal være ferdig revidert 1.1.2019. Fylkesmannen skal i 2017 starte arbeidet med revideringen.

3.1.6.2 Bærekraftig landbruk

Styringsparametere	Resultatmål
Skogens rolle i klimasammenheng.	Alle embetene LMD Landbruk og mat Økt planting med tilskudd til tettere planting, og økt gjødsling, sammenlignet med 2015.
Fylkesmannens bidrag til opprettholdelse av kulturlandskap og redusert miljøbelastning fra jordbruksdrift.	Alle embetene LMD Landbruk og mat Tiltak i regionalt miljøprogram er innrettet mot de regionale miljøutfordringene.

3.1.7 Andre oppdrag

Oppdrag
Alle embetene   KMD   Annet tema Våren 2017 vil departementet legge frem for Stortinget en proposisjon med forslag til vedtak om sammenslåing av kommuner. Fylkesmannen har i 2017 en rolle i oppfølgingen av Stortingets vedtak, gjennom sin veiledningsrolle om kommuneinndeling. Det skal blant annet kalles inn til felles kommunestyremøte når det er gjort nasjonalt vedtak om sammenslåing, jf. inndelingsloven § 25. I kommunereformen vil det være noen sammenslåinger på tvers av fylkesgrensene. Ved spørsmål som gjelder selve sammenslåingsprosessen, er det formålstjenlig at kommunene forholder seg til det embetet der størstedelen av innbyggerne bor. Departementet legger til grunn at embetene og kommunene sammen søker å finne en god løsning for slike saker, slik at begge embetene holdes orientert om de pågående prosessene. Departementet vil utdype oppdraget etter Stortingets behandling av proposisjonen. Oppdraget skal utføres innen 31.12.2017.
Alle embetene   KMD   Annet tema Med bakgrunn i Riksrevisjonens funn på anskaffelsesområdet i 2015, skal strategi, retningslinjer og rutiner for anskaffelsesområdet være implementert i løpet av 2017 for å sikre etterfølgelse av regelverket. Området skal være en del av embetets internkontroll basert på risikovurderinger og skal være forankret i embetets ledelse. Frist: 31.12.2017.
Alle embetene   KMD   Annet tema I 2017 blir det fattet beslutning om fylkesmannens fremtidige struktur og organisering og ansvarsdeling av fylkesmennens administrative tjenester. Embetsledelsen og ledergruppen i fylkesmannsembetene må sørge for å ha tilstrekkelig omstillings- og prosesskompetanse for å kunne gjennomføre ulike omstillingsprosesser som kommer de nærmeste årene. Frist: 31.12.2017.

3.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

3.2.1 Tverrsektorielle delmål

3.2.1.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

Styringsparametere	Resultatmål
Fylkesmannen bidrar til at målene i strategien <i>Bolig for velferd</i> ses i sammenheng med andre velferdsstatlige strategier.	Alle embetene KMD ASD HOD Hdir Annet tema <hr/> Fylkesmannen skal integrere det boligsosiale arbeidet i etablerte fora og læringsarenaer, og ha gjennomført minimum to kompetansehevende tiltak for kommunene i fylket om boligsosialt arbeid.

Oppdrag
Alle embetene   KMD   ASD   HOD   Hdir   Annet tema Fylkesmannen skal i samarbeid med Husbanken ta initiativ til å opprette fora for å drøfte boligsosialt arbeid der dette ikke allerede er etablert, og bidra til at muligheter i digital veiviser <i>Bolig for velferd</i> blir kjent i kommunene.

3.2.1.2 Helhetlig og samordnet arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket

Styringsparametere	Resultatmål
Fylkesmannen skal ha en forberedt og øvet kriseorganisasjon og samordne det regionale beredskapsarbeidet.	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap <hr/> Fylkesmannen skal evaluere alle hendelser av regional betydning, og sende evalueringsrapportene til DSB innen tre måneder etter hendelsen.
	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap <hr/> Fylkesmannen skal evaluere eller delta i evalueringen av alle regionale øvelser hvor fylkesmannen har deltatt og fylkesmannens embetsøvelser, og sende evalueringsrapportene til DSB innen tre måneder etter øvelsen.

Oppdrag
Alle embetene   JD   Samfunnssikkerhet og beredskap <hr/> Fylkesmannen skal i 2017 implementere reviderte retningslinjer for varsling og rapportering på samordningskanal.

Alle embetene   JD   Samfunnssikkerhet og beredskap
Fylkesmannen skal i 2017 revidere underliggende planverk i regionene knyttet til Nasjonalt beredskapssystem (NBS), herunder Sivilt beredskapssystem (SBS), samt nasjonale beredskapstiltak i tråd med sentrale føringer.
Alle embetene   JD   Samfunnssikkerhet og beredskap
Fylkesmannen skal i 2017 etter forespørsel delta i det sivil-militære arbeidet i forbindelse med øvelsene <i>Trident Javelin 2017</i> og <i>Trident Juncture 2018</i> .
Alle embetene   JD   Samfunnssikkerhet og beredskap
Fylkesmannen skal i 2017 gjennomføre et sivil-militært kontaktmøte for landsdelen.

3.2.1.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

Styringsparametere	Resultatmål
Avslutning av tilsyn.	Alle embetene Htil ASD BLD HOD Barn og foreldre Helse, omsorg og sosial Tilsyn Alle tilsyn på Helsetilsynets områder hvor det er funnet brudd på lov. og forskriftskrav er avsluttet (dvs. praksis er endret) innen en avtalt frist.

Oppdrag
Alle embetene   KMD   Annet tema I 2017 skal FM styrke samordningen av tilsynsvirksomheten overfor kommunene og tilretteleggingen for læring og forbedring etter tilsyn. Frist for oppdraget er 31.12.2017.

3.2.1.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer

Styringsparametere	Resultatmål
Følge opp gjennomføring og rullering av kommunenes og fylkeskommunenes klima- og energiplaner.	Alle embetene KLD Miljø og klima Hatt dialog med alle kommuner i fylket og formidlet forventninger til klima- og energiplanleggingen.
Status i oppfølging av kommunenes arbeid med å sikre hensynet til klimaendringer i ansvar og myndighetsoppgaver.	Alle embetene KLD Miljø og klima FM har hatt dialog med alle kommuner og formidlet relevant kunnskap og informasjon, samt fulgt opp kommunene for å iverksette nasjonale føringer for tilpasning til klimaendringer.

Oppdrag
Alle embetene   KLD   Miljø og klima
Bistå med prioritering av søknader til støtteordningen Klimasats, og informert om ordningen. Tidsfrist prioritering av søknader: 01.05.2017 Tidsfrist informere om ordningen: 31.12.2017.
Alle embetene   KLD   Miljø og klima
Veilede og følge opp kommunene slik at vurdering av effekt på klimagassutslipp, samt mål og tiltak for å redusere klimagassutslipp og energibruk, finnes igjen i relevante planer og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven og annet regelverk innen 31.12.2017.

3.2.1.5 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktningssituasjonen

Styringsparametere	Resultatmål
Kommunenes bosetting av flyktninger.	Alle embetene JD Annet tema
	Andel flyktninger bosatt innen 6 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 90 % Resterende andel skal være bosatt innen 12 måneder.
	Alle embetene JD Annet tema
	Andel enslige mindreårige bosatt innen 3 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 80 %.

Oppdrag
Alle embetene   KMD   Kommunal styring
Koordinere alle avklaringer mellom kommunene og sektormyndighetene når det gjelder hvilket ansvar vertskommunene for asyl- og flyktningmottak har, jf. oppdragsbrevet fra KMD av 20.11.2015.
Alle embetene   KD   Barnehage og opplæring
Gi råd og veiledning og være pådriver overfor kommuner og fylkeskommuner for å sikre at barn og unge asylsøkere og flyktninger får det opplæringstilbudet de har rett til.
Alle embetene   HOD   JD   Annet tema
Stimulere kommuner til å fremme integrering gjennom økt deltakelse for innvandrere og barna deres i arbeids- og samfunnsliv, herunder stimulere til inkluderende møteplasser.

3.2.1.6 Andre oppdrag

Oppdrag
<p>Alle embetene   KD   BLD   HOD   ASD   JD   Barnehage og opplæring   Familier, barn og unge   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal arbeide videre med 0-24 samarbeidet i 2017. Gjennom sin kunnskap om situasjonen og behovene i fylket skal fylkesmannen arbeide målrettet og være pådriver for samarbeid og samordning i og mellom kommuner, fylkeskommunen, tjenester og institusjoner som arbeider for og med utsatte barn og unge og deres familier.</p>
<p>Alle embetene   ASD   Familier, barn og unge   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>Prosjektet <i>Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier</i> er startet opp i 29 NAV-kontor fordelt på en utprøvnings- og en sammenligningsgruppe. Prosjektet skal prøve ut effekten av en modell med tilhørende metodikk, for oppfølging av familiene med støtte av egne familiekoordinatorer ansatt i NAV-kontorene. Modellen omfatter også etablering av strukturer og prosesser for bedre samhandling mellom ulike tjenester i kommunene. Fylkesadministrasjonene i NAV og fylkesmennene i fylker som har kontor som deltar i prosjektet, bes om å understøtte NAV-kontorenes deltakelse, herunder peke ut kontaktpersoner for mottak av informasjon og deltakelse på samlinger og i dialogen om prosjektet framover. Prosjektet går ut 2018.</p>
<p>Alle embetene   BLD   KD   Barnehage og opplæring   Familier, barn og unge   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal også i 2017 bidra i det tverretatlige samarbeidsprosjektet for å bedre opplærings situasjonen og skoler resultatene til barn og unge i barnevernet. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er gitt et særlig ansvar for satsingen. En del av arbeidet er å informere og motivere kommuner og fylkeskommuner til bruk av veilederen <i>Samarbeid mellom skole og barnevern</i>.</p>
<p>Alle embetene   KD   ASD   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester   Barnehage og opplæring   Familier, barn og unge</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal også i 2017 bidra i det tverrsektorielle samarbeidsprosjektet <i>Forsøk med NAV-veileder i videregående skoler</i> med Arbeids- og velferdsdirektoratet og Utdanningsdirektoratet. Fylkesmannen skal understøtte pilotene og bidra med erfaringsspredning.</p>
<p>Alle embetene   BLD   Familier, barn og unge   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal både internt og eksternt arbeide for å sikre at barnekonvensjonen legges til grunn for den samordnede innsatsen og for å sikre gode helhetsløsninger for barn og unge.</p>

3.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

3.3.1 Tverrsektorielle delmål

3.3.1.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og klagebehandling

Styringsparametere	Resultatmål
Gjennomførte tilsyn med ordningene i introduksjonsloven.	Alle embetene JD Tilsyn <hr/> Minimum 2 tilsyn per år.
Tilsyn med skoleeier og barnehagemyndighet med grunnlag i risikoen for lovbrudd.	Alle embetene KD Tilsyn <hr/> Det enkelte embetets omfang av tilsyn skal opprettholdes på samme nivå som i 2016, jf. retningslinjer og aktivitetskrav i VØI.
Tilfredshet med fylkesmannens tilsyn i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.	Alle embetene KD Tilsyn <hr/> Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens tilsyn skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».
Tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.	Alle embetene KD Annet tema <hr/> Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».
Tilfredshet med fylkesmannens veiledning om regelverket i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.	Alle embetene KD Annet tema <hr/> Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens veiledning om regelverket skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».
Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling <hr/> Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften
	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling <hr/> Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften

Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i klager over reguleringsplan.	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker
Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område (også der oreigningsloven er hjemmelsgrunnlag).	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker
	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Oppdrag
Alle embetene   KD   Barnehage og opplæring Fylkesmannen skal i 2017 informere og veilede skoleeiere og friskoler særskilt om nytt kapittel 9 A. Fylkesmannen skal bidra til at barnehagemyndighet, barnehageeier og skoleeier sin regleverksetterlevelse bedres slik at barn og unge har trygge og gode barnehage- og skolemiljø. Fylkesmannen må starte forberedelsene til ny håndhevingsordning og være forberedt på å behandle meldte saker fra nye regler trer i kraft. Håndhevingsordningen skal være enklere, raskere og tryggere for elevene og foreldrene.
Alle embetene   KD   Barnehage og opplæring Særlig med bakgrunn i nye oppgaver og for å sikre tilfredsstillende kompetanse på hele regelverksområdet, skal fylkesmannen også i 2017 gjennomføre en egenevaluering av kompetanse på regelverksområdet innenfor barnehage og grunnopplæringen.

3.3.1.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Styringsparametere	Resultatmål
Etablerte systemer for kontroll og oppfølging på landbruksområdet på regionalt og kommunalt nivå etterleves.	Alle embetene LMD Landbruk og mat Gjennomført kontroll av foretak i henhold til kontrollplan.
	Alle embetene LMD Landbruk og mat Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20 % av kommunene.
	Alle embetene LMD Landbruk og mat Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100 %.

Oppdrag
Alle embetene   LMD   Landbruk og mat
Implementere nytt fagsystem for produksjonstilskudd PTe-Stil.

3.3.1.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Styringsparametere	Resultatmål
Saksbehandlingstid.	Alle embetene Htil ASD HOD Tilsyn Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre.
	Alle embetene Htil ASD HOD Tilsyn Avslutning av klagesaker: Minst 90 prosent innen 3 måneder.
	Alle embetene Htil HOD Tilsyn Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning som er overprøvd innen 3 måneder: Minst 90 %.
	Alle embetene Htil HOD Tilsyn Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som er behandlet innen 3 måneder: Minst 90 %.
	Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn.
Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn.	FMAV Htil HOD Tilsyn Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 7.
Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn.	FMAV Htil ASD Tilsyn Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn skal være basert på risikovurderinger i de enkelte fylkene. Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester bør være i størrelsesorden: 8.

Oppdrag
Alle embetene   Htil   HOD   Annet tema
Alle landets fylkesmenn skal i 2017 ha oppfølgingstilsyn med helseforetakenes somatiske akuttmottak og

<p>deres gjenkjennelse og oppfølging av uklare medisinske tilstander i spesialisthelsetjenesten med fokus på hvordan pasienter med blodforgiftning (sepsis)/ alvorlige infeksjoner blir diagnostisert og behandlet. Tilsynene utgjør en del av resultatmålet for planlagte tilsyn. Antallet som skal gjennomføres fremgår av veilederen for det landsomfattende tilsynet. Tilsynene skal utføres i tråd med veilederen.</p>
<p>Alle embetene   Htil   HOD   ASD   Annet tema</p> <hr/> <p>Alle landets fylkesmenn skal i 2017 føre tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester og sosiale tjenester, og spesialisthelsetjenester til personer med samtidig psykisk lidelse og rusmiddelavhengighet. Det vil bli utarbeidet to veiledere, en for kommunale tjenester og en for spesialisthelsetjenesten, og tilsynene skal utføres i tråd med disse. Tilsynene utgjør en del av resultatmålet for planlagte tilsyn. Antallet som skal gjennomføres fremgår av veilederne.</p>
<p>Alle embetene   Htil   BLD   Annet tema</p> <hr/> <p>Alle landets fylkesmenn skal i 2017 føre tilsyn med Bufetats bistandsplikt når barn trenger akuttiltak og opphold i barneverninstitusjoner, med regionale tilsynslag som gjennomfører tilsynene innen hver Bufetat-region. Tilsynene skal utføres i tråd med veilederen.</p>

3.3.2 Justis- og beredskapsdepartement

3.3.2.1 Økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende

Styringsparametere	Resultatmål
Saksbehandlingstid (i utvalgte sakstyper).	<p>Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p><i>Opprett vergemål</i> – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 80 dager.</p>
	<p>Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p><i>Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital</i> – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 28 dager.</p>
	<p>Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p><i>Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter</i> – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 42 dager.</p>

<p>Oppdrag</p>
<p>Alle embetene   JD   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal innen utgangen av 2017 sikre at alle vergemål opprettet etter gammel lov har riktig status med tanke på regnskapsplikt.</p>

3.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

3.4.1 Tverrsektorielle delmål

3.4.1.1 Økt kvalitet og kompetanse i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
Fylkesmannen som en viktig medspiller i kommunenes arbeid med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og grunnopplæringen.	Alle embetene KD Barnehage og opplæring <hr/> Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers grad av tilfredshet med fylkesmannen som medspiller for kommunene, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Oppdrag
Alle embetene   KD   Barnehage og opplæring <hr/> Fylkesmannen skal også i 2017 særlig følge opp kommuner med lav kvalitet og kompetanse på barnehage- og grunnopplæringsområdet.

4. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV

4.1 Fellesføring for 2017

4.1.1 Effektivisering og økt produktivitet

Fylkesmannen skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. I årsrapporten skal fylkesmannen gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

Det vil komme et rundskriv med utdypende forklaring på hvordan fellesføringen skal forstås og hvordan virksomhetenes resultater skal gjengis i årsrapportene.

4.1.2 Lærlinger

Regjeringen har ambisiøse forventninger til offentlige virksomheters inntak av lærlinger. Det vises til brev datert 10. mars 2015 og 14. september 2016 om tilrettelegging for læreplaner og tiltak for å øke antall lærlinger i staten og tidligere tildelingsbrev.

Nytt av året er at virksomheten hvert år skal vurdere om de kan øke antall lærlinger og tilby opplæring i nye lærefag. Kravet om at fylkesmannen til enhver tid har minimum én lærling videreføres. Det skal rapporteres om bruk av lærlinger i årsrapporten.

4.1.3 Sikkerhet og beredskap

Fylkesmannen skal kartlegge behovet for kompetanseheving innenfor sikkerhet og beredskapsstyring, og legge en plan for å dekke eventuelt behov for økt kompetanse.

4.2 Vesentlige endringer i oppgaveporteføljen

4.2.1 Helse- og omsorgsdepartementet

Som en del av opptrappingsplanen habilitering og rehabilitering er det opprettet et kommunalt stimuleringsstilsudd på 91 mill. kroner over kap. 762, post 64. Tilsuddet skal stimulere til at kommunene omstiller sin kompetanse og planlegger og utvikler sine habiliterings- og rehabiliteringstjenester i årene fremover.

4.2.2 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Fra 1.1.2017 samles ansvaret for alle oppgaver etter partiloven hos Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. For øvrige embeter bortfaller oppgaven.

4.2.3 Kunnskapsdepartementet

Fylkesmannen kan fra 1. august 2016 føre tilsyn med enkeltbarnehager i særlige tilfeller.

Planlagte regelendringer i opplæringsloven som vil etablere et nytt håndhevingssystem for å styrke elevenes rettssikkerhet i saker om mobbing og læringsmiljø.

Planlagt ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnsopplæringen, der fylkesmannsembetene er tiltenkt en rolle. Modellen beskrives nærmere i en stortingsmelding om kvalitet i skolen og skoleeierskap, som legges fram våren 2017.

5. BUDSJETTILDELINGER

5.1 Budsjettrammer på kap. 525, post 01, post 21 og kap. 3525, post 01

I tråd med Stortinget vedtak tildeles fylkesmannen følgende utgifter og inntekter i 2017 til disposisjon:

Utgifter

Kap. 525 Fylkesmannsembetene

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Budsjett 2017
01	Driftsutgifter – tildelt embetene	1 819 800
21	Spesielle driftsutgifter	160 702
	Sum kap. 525 (embetene)	1 980 502

Inntekter

Kap. 3525 Fylkesmannsembetene

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Foreslått budsjett 2017
01	Inntekter ved oppdrag	160 702
	Sum kap. 3525	160 702

Fordeling til embetene

For 2017 er budsjettfordelingen mellom embetene videreført. Priskompensasjon og reduksjon i bevilgningen som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform (0,8 %) og digital

post er fordelt forholdsmessig mellom embetene. Lønnskompensasjonen er fordelt etter beregninger foretatt i samarbeid med Direktoratet for økonomistyring.

Som tidligere år er det holdt tilbake 18,269 mill. kroner av bevilgningen på kap. 525, post 01 til sentrale avsetninger. De sentrale avsetningene anvendes i all hovedsak til dekning av felles datalisenser, felles IKT-tjenester og driftstjenester for samtlige embeter. Det er satt av et mindre beløp til dekning av administrative forhold som arrangement av fellesmøter og Kommunal- og moderniseringsdepartementets fagutvalg. I tillegg er beløpet til SPK til Internasjonalt Reindriftssenter på 0,521 mill. kroner avsatt her foreløpig, se forklaring under *Pensjonspremie – ny ordning*.

Bevilgningen på kap. 525, post 21 og kap. 3525, post 01 vil ikke fordeles til embetene. Når embetene mottar midler til tidsbegrensede prosjekter eller oppgaver, skal midlene inntektsføres på kap. 3525, post 01, og når midlene brukes, skal de utgiftsføres på post 21 i tråd med *Bestemmelser om økonomistyring i staten* punkt 3.4.2 c).

Rammeendring

Endringer på grunn av rammeoverføringer til eller fra kap. 525 fra fagdepartementene, er fordelt embetene etter kriterier gitt fra fagdepartementene.

Kap. 525, post 01 er økt med 18 mill. kroner som følge av en rammeoverføring fra Barne- og likestillingsdepartementet for oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet. Tilsvarende overføres 26 mill. kroner fra Landbruks- og matdepartementet for å finansiere oppgaver innenfor reindriftsforvaltning. I forbindelse med rammeoverføringen til reindriftsforvaltningen (fra kapittel 1142, Landbruks- og matdepartementet til kapittel 525, post 01 Fylkesmannsembetene) ble det gjort følgende vedtak i regjeringen:

I samsvar med Finansieringsordningen for Fylkesmannen kan det etter dialog mellom det aktuelle fylkesmannsambetet og LMD gjennomføres omprioriteringer innenfor LMDs ansvarsområde.

Videre er bevilgningen økt med 1,5 mill. kroner (halvårsvirkning) som følge av økt antall klagesaker i forbindelse med etablering av fritt rettsråd for pasienter i psykisk helsevern, mot en tilsvarende reduksjon på Justis- og beredskapsdepartementets budsjett. Styrkingen av fylkesmannens arbeid med sikkerhet og beredskap videreføres, og 10 mill. kroner overføres til kap. 525 i 2017 fra Justis- og beredskapsdepartementets budsjettkapittel.

Pensjonspremie – ny ordning

Fra 1. januar 2017 endres budsjetterings- og regnskapspraksis for håndtering av pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK). Formålet med endringen er å bidra til at virksomhetene i større grad ansvarliggjøres for økninger i pensjonskostnader ved lønns- og bemanningsøkning, og pensjonskostnader skal synliggjøres. Kravene til budsjettering og regnskapsføring fremgår av Finansdepartementets rundskriv R-118. I korte trekk innebærer endringen at fylkesmannen skal innbetale en pensjonspremie til SPK som består av en arbeidsgiverandel på tolv prosent og medlemsandelen på to prosent. Det skal også beregnes arbeidsgiveravgift av arbeidsgiverandelen. Det er gjort en engangsberegning per virksomhet basert på tall fra 2015 og 2016, justert for forventet lønnsvekst i 2017.

Fylkesmannsembetenes driftsbudsjetter økes i 2017 derfor med totalt 225,447 mill. kroner for å dekke denne utgiften. Ved en feil er 0,521 mill. kroner til Internasjonalt reindriftssenter budsjettert på kap. 525, post 01. Dette vil bli korrigert i Revidert nasjonalbudsjett 2017, og disse midlene holdes derfor tilbake. Fylkesmannen må framover håndtere økninger i pensjonskostnader ved lønnsglidning innenfor gjeldende budsjetterrammer. Virksomheten vil få tilsendt faktura fra SPK for innbetaling av pensjonspremien seks ganger i året. Det presiseres at beløpet som er fordelt til embetene, jf. vedlegg 2, gjelder alle ansatte i embetet uavhengig av hvor lønnen utgiftsføres. Dette vil KMD komme tilbake til.

Endring i tildelingen som følge av digital post

Digital post skal brukes for utsending av post til innbyggere som har valgt digital postkasse og som ikke har reservert seg, og Altinn skal benyttes for digital post fra forvaltningen til næringsdrivende, jf. Digitaliseringsrundskrivet pkt. 1.2. Overgangen fra papirbasert post til digital post er estimert å gi besparelser for fylkesmannen, blant annet i form av reduserte portokostnader. For å realisere deler av disse gevinstene, er det gjort et estimat som ligger til grunn for kutt i tildelingene til statlige virksomheter i 2017. Tildelingen til fylkesmannsembetene er i 2017 som følge av dette foreslått redusert med 6,3 mill. kroner.

5.2 Finansiering utenfor kapittel 525

Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen slår fast at fylkesmannens faste oppgaver skal finansieres over kapittel 525. Det er etablert en praksis med at nye forvaltningsoppgaver embetene overtar, for eksempel vergemålsreformen, finansieres over de respektive fagkapitler til varig utgiftsnivå er avklart og kan rammeoverføres kap. 525. Som en hovedregel skal imidlertid slik finansiering av faste oppgaver over andre budsjettkapitler enn kap. 525 ikke strekke seg utover fire år.

I tillegg er det flere fagdepartement og direktorat/tilsyn som i supplerende tildelingsbrev eller belastningsfullmakt stiller midler til disposisjon til prosjekter av kortere varighet i regi av fylkesmannen.

For å skille mellom det ordinære tildelingsbrevet fra KMD og etterfølgende tildelingsbrev fra KMD eller andre styringsetater, betegnes de etterfølgende tildelingsbrevene som supplerende tildelingsbrev. Underliggende etater som ikke har fått delegert etatsstyringsansvar vil fortsatt benytte belastningsfullmakt.

Når det gjelder beregning av administrative kostnader for oppgaver som ikke er finansiert over kap. 525, viser vi til retningslinjer for dette i brev fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet til embetene datert 16.2.2010. SPK trekkes ut av grunnlaget ved beregning av den administrative kostnadsdekningen.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa, post 21 Særskilte driftsutgifter

Utgifter

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
21	Særskilte driftsutgifter	17 000

Om tildelingen

Kunnskapsdepartementets fordeling av midlene per embete framgår av vedlegg 3.

De tildelte midlene til hvert fylkesmannsembete skal benyttes til den nye oppgaven som håndhevingsmyndighet i skolemiljøsaker. Midlene kommer i tillegg til de ressursene embetene i dag benytter til saksbehandling av skolemiljøsaker.

Kap. 469 Vergemålsordningen, post 01 Driftsutgifter

I statsbudsjettet for 2017 er det bevilget en total ramme på 196 mill. kroner på kap. 469, post 01. Totalt stilles 164,6 mill. kroner til disposisjon for fylkesmannen til drift av vergemålsforvaltningen i 2017.

Utgifter

Kap. 469 Vergemålsordningen

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
01	Driftsutgifter (til embetene)	164 632

Dette innebærer driftsutgifter som lønn og andre administrative utgifter, i tillegg skal bevilgningen dekke investeringer, nødvendig konsulentbistand, utstyr samt prosjektkostnader. Posten dekker også driftsutgifter til sentral vergemålsmyndighet.

Justis- og beredskapsdepartementet sitt forslag til tildeling for kap. 469, post 01 for 2017 per embete fremgår av vedlegg 4.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 60 Kommunalt barnevern

Som følge av Stortingets budsjettvedtak tildeler Barne- og likestillingsdepartementet fylkesmannen følgende midler i 2017:

Utgifter

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
60	Kommunalt barnevern	692 459

Barne- og likestillingsdepartementet sitt forslag til fordeling av tilskuddsmidler på dette kapitlet fremgår av vedlegg 5.

Belastningsfullmakt til fylkesmannen fra Landbruks- og matdepartementet

Landbruks- og matdepartementet viser til Prop. 1 S (2016-2017) og Stortinget sin behandling av denne, jf. Innst. 8 S (2016-2017). Departementet gir her fylkesmannen føringer for forvaltningen av midler over kapittel 1150, post 50 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. og kapittel 1151 post 51 Reindrifftsavtalen 2016/2017.

For 2017 stiller departementet gjennom denne belastningsfullmakten følgende midler til disposisjon for fylkesmannen:

Utgifter

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Betegnelse	Tildeling 2017
1150	50	BU-midler til utgøings- og tilretteleggingstiltak	48 000
1150	50	Konfliktforebyggjande tiltak jordbruk/reindrift	1 500
1150	51	Konfliktforebyggjande tiltak jordbruk/reindrift	1 450

Fylkesvise midler til landbruksbasert næringsutvikling

Gjennom jordbruksoppgeret 2016 ble det avsatt 574,5 mill. kroner i fylkesvise midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket forvaltet av Innovasjon Norge og 48 mill. kroner til utgøings- og tilretteleggingstiltak forvaltet av fylkesmannen.

De fylkesvise midlene inngår i regionalt næringsprogram og er viktige økonomiske virkemidler for å bidra til næringsutvikling i og i tilknytning til landbruket. Her spiller fylkesmannen, Innovasjon Norge, fylkeskommunene og kommunene en særskilt viktig rolle, hver for seg – og ikke minst i samarbeid.

Fordelingsnøkkelen for 2016 ligger til grunn for fordelingen av midlene også for 2017. Fordelingen av de bedriftsrettede midlene går frem av LMDs oppdragsbrev til Innovasjon Norge. Fylkesmannen skal formidle signaler om den strategiske bruken av disse midlene til Innovasjon Norge innen 1.2.2017. Prioriteringer skal skje med utgangspunkt i nasjonale føringer og regionalt næringsprogram. Det skal tas hensyn til Innovasjon Norge sin målstruktur.

Vi viser ellers til dialog med embetene angående revidering av de regionale bygdeutviklingsprogrammene, med tilhørende underprogram, der fristen for fastsetting av nytt program nå er satt til 1.1.2019.

Nærmere om fylkesvise midler til utgreiings- og tilretteleggingstiltak

I 2017 er det avsatt 48 mill. kroner til utgreiings- og tilretteleggingstiltak. Midlene skal bidra til å støtte opp om innledende faser og arbeid knyttet til landbruksbasert verdiskaping regionalt. For fordeling per fylkesmannsembete se vedlegg 6.

Formål

Innenfor rammer fastsatt i jordbruksoppjøret, statsbudsjettet og regionale bygdeutviklingsprogram kan midlene gis til tiltak som skal bidra til økt matproduksjon, utvikling og modernisering av det tradisjonelle landbruket, samt utvikling av andre landbruksbaserte næringer. Støtte til utvikling av økologisk landbruk kan inngå som en del av tilretteleggingstiltakene.

Tiltaksområde

Midlene kan gis til organisasjoner, institusjoner, kommuner og ulike former for samarbeidsorgan, hovedsakelig innenfor landbruket, med sikte på å understøtte landbruket. Det kan gis tilskudd til utgreiings- og tilretteleggingstiltak med inntil 75 prosent av kostnadene, avgrenset oppover til 75 prosent av godkjent kostnadsoverslag for tiltaket.

For en målrettet bruk av midlene ber vi om at fylkesmannen gjør gode avklaringer med Innovasjon Norge regionalt om roller og ansvarsdeling knyttet til den totale virkemiddelbruken.

Administrative føringer

Departementet legger til grunn at midlene blir kunngjorte med nødvendige opplysninger om ordningen og at forvaltningen av midlene skjer med utgangspunkt i forvaltningsloven, økonomireglementet og ev. regelverket for offentlige anskaffelser. Det må komme klart fram i vedtakene hvilke standardvilkår som gjelder for å kunne ta imot støtte. Inntil 1 % av fylket

sine utgreiings- og tilretteleggingsmidlar kan benyttes til dekning av administrative kostnader av prosjektrettet karakter. I tillegg til kvotene for 2016, kan fylkesmannen disponere ubrukte midler fra 2015 til samme formål i 2016.

Departementet ønsker å arrangere fagsamling for saksbehandlere hos fylkesmannen på næringsutviklingsområdet i 2017, i samarbeid med et embete. Vi vil komme tilbake til dialog om dette snarlig.

Det er utviklet et elektronisk søknadsskjema for utgreiings- og tilretteleggingsmidler som blir klar til bruk i 2016. Med elektronisk søknadsskjema vil forvaltninga få en enklere og mer enhetlig forvaltning av tilskuddsmidlene, samtidig som det vil være enklere for søkerne av tilskuddsmidlene å sende søknad. Vi vil oppfordre alle embetene til å ta i bruk skjemaet i 2017.

Saksbehandling og utbetaling av midler

Felles for alle midlene gjelder det at fylkesmannen må være særskilt oppmerksom på at alle tildelinger som omfattes av regelverket for offentlig støtte, skjer i tråd med dette.

Kapittel 1150, post 50

I fylkesmannen sin saksbehandling av utgreiings- og tilretteleggingsmidlene skal saksbehandlingssystemet utviklet for forvaltning av disse midlane, tilskuddstype 371, brukes. Tilskudd gitt av fylkesmannen skal utbetales av Landbruksdirektoratet.

Konfliktforebyggende tiltak

Forskriftstype	640	
Hjemmelsnummer	01	Konfliktforebyggende tiltak reindrift annen berørt part

Landbruksdirektoratet avdeling Alta overfører sin del av tilskuddsmidlene fra RUF til LUF, slik at midlene under ordningen samlet sett ligger i LUF. Saturn skal brukast for utbetaling av midlene.

Resultatrapportering

Det skal rapporteres på bruken av midlene i fylkesmannens årsrapport for 2017. Det skal sendes en egen rapport til LMD på bruken av de fylkesvise midlene til utgreiings- og tilretteleggingstiltak, med kopi til Innovasjon Norge innen 28.2.2018. Vi ber også om at det blir gitt en helhetlig overordnet omtale av bruken av tilretteleggende midler, og midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket i fylket, i rapporten.

For utgreiings- og tilretteleggingsmidlene ber vi om at det blir rapportert på følgende i rapporten til LMD:

- Vurdering av måloppnåelse knyttet til de overordnede føringene for midlene
- Vurdering av måloppnåelse knyttet til regionalt næringsprogram

- Samarbeid i regionalt partnerskap om virkemiddelbruken
- Resultat fra prosjekter/tiltak som er avsluttet i 2017.

I tillegg ber vi om en kvantitativ rapportering av virkemiddelbruken i 2016 når det gjelder forbruk, ubenyttede rammer ved årsskiftet, tallet på tilsagn, og hvordan tilsagnene fordeler seg mellom områdene jordbruk, skogbruk, trebruk og bioenergi, økologisk jordbruk, andre landbruksbaserte næringer samt andre tiltak. Departementet ønsker å videreutvikle resultatrapporteringen fra embetene på dette området og vil ta initiativ til å etablere en arbeidsgruppe der det også er ønskelig med representanter fra fylkesmannsembetene.

Som bakgrunnsmateriale til reindriftsforhandlingene skal det rapporteres på bruken av de konfliktforebyggende midlene mellom jordbruk/reindrift innen 5. januar 2018.

Rapporteringen skal omfatte vurdering av, samt foreløpige rapporter og regnskap for 2017. Rapportene skal gi en oversikt over hvilke typer tiltak som har fått økonomisk støtte, samt hvor disse er lokalisert. Videre skal rapportene gi en oversikt over forventede utbetalinger første halvår 2018. Departementet og Riksrevisjonen kan kontrollere at midlene er brukt etter forutsetningene.

Belastningsfullmakter for 2017 – forvaltning av landbruks- og reindriftspolitiske virkemidler

Belastningsfullmakter innenfor Landbruksdirektoratets ansvarsområde

Delegering av fullmakter

Landbruksdirektoratet delegerer gjennom dette brevet belastningsfullmakt til budsjett disponering for enkelte tilskuddsordninger innenfor Landbruk- og matdepartementets område. Delegeringen gjelder de tilskuddsordninger som er omtalt nedenfor. Landbruksdirektoratet tar forbehold om eventuelle endringer i tildelingen som følge av endringer i statsbudsjettet for 2017.

Fylkesmannen har ikke anledning til å overføre midler mellom de ulike ordningene. Dersom fylkesmannen har behov for å overføre midler, må tillatelse innhentes fra Landbruksdirektoratet. Fylkesmannen skal føre kontroll med at rammene ikke overskrides, og at tildelingene (utbetalte, inndratte og tilbakebetalte midler) er registrert korrekt i fagsystemene.

Rammer for fullmaktene

De økonomiske rammer og retningslinjer går frem av Prop. 1 S (2016-2017) *Landbruks- og matdepartementet* og Prop. 133 S (2015-2016) *Jordbruksoppgjøret 2016 – Endringer i statsbudsjettet for 2016 m.m.*, og Stortingets behandling av disse, jf. Innst. 8 S (2016-2017) og Innst. 412 S (2015-2016).

Belastningsfullmakt for tilskuddsordninger innen skogbruk og jordbruk

Fordeling av midler per fylkesmannsembete fremgår av vedlegg 7.

Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer

For 2017 er det tildelt 19 mill. kroner til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer. Fylkesmennene tildeler midlene til prosjekt på grunnlag av hovedplaner og handlingsplaner. Det er derfor spesielt viktig at disse oppdateres fortløpende. Ved årets tildeling vil prosjekter som kommer til utbetaling i nær framtid, og som ennå ikke er fullfinansiert, bli prioritert. Prosjekt som er under arbeid vil bli prioritert ved neste års tildeling.

Landbruksdirektoratet vil høsten 2017 evaluere status på forbruk av årets midler til skogbruksplanlegging. Det kan da bli aktuelt å trekke tilbake tilskudd som ikke er disponert til konkrete skogbruksplanprosjekt, samt omfordele midler til andre fylker.

Fylkesmannen skal sørge for at det før prosjektene avsluttes oversendes kopi av alle innsamlede data til sentral base hos Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO). Sluttutbetaling av tilskudd til skogeier skal ikke skje før prosjektet er endelig avsluttet og alle data er levert.

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Vegbygging, drift med taubane, hest og annet

I statsbudsjettet for 2017 har regjeringen styrket satsingen på infrastruktur i skogbruket, og bevilget midler til skogsveger og tømmerkaier. I tillegg er det bevilget 103 mill. kroner til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. over Landbrukets utviklingsfond (LUF).

Fylkesmannen tildeles en ramme på 118 mill. kroner. Det er i tillegg holdt tilbake noe midler sentralt i Landbruksdirektoratet. Fylkene som får behov for ekstra midler kan be om dette underveis i året. Fylkesmannen skal prioritere langsiktige veginvesteringer framfor driftstilskudd.

Fylkesmannen skal følge opp at planlegging av vegprosjekter blir gjennomført, at byggeprosjekter blir fulgt opp underveis i anleggsperioden og at sluttkontroll blir gjennomført. Endringene i klima og bruk av tunge kjøretøy stiller høye krav til vegens utforming og bæreevne. Landbruksdirektoratet legger til grunn at byggeplaner blir utarbeidet ved bygging og utbedring av skogsbilveger, jf. regelverk og retningslinjer på søknadsskjema. Tilskuddsmidlene kan også brukes til utbedring av flaskehals, men ikke til ordinært vedlikehold.

Skogkultur, miljøtiltak, andre tiltak

For 2017 er det bevilget 70 mill. kroner til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak, som forvaltes av kommunene. Bevilgningen er redusert med 3 mill. kroner fra 2016.

Tiltakene skal gjennomføres i tråd med kommunenes tiltaksstrategier. Med redusert ramme er det viktig at kommunene vurderer tilskuddssatsene nøye, samt hvilke tiltak som skal være tilskuddsberettiget. Fylkesmannen skal følge opp at kommunene kontrollerer 10 prosent av tiltakene, herunder at tiltakene er gjennomført i tråd med forutsetningene. Dette gjelder også skogkulturtiltak der det er benyttet skogfond med skattefordel.

Tettere planting og gjødsling som klimatiltak

For 2017 er det bevilget ca. 33 mill. kroner i tilskudd til tettere planting på eksisterende skogarealer og tilskudd for gjødsling av skog.

Midlene tildeles fra en felles sentral ramme i Landbruksdirektoratet. Kommunene er vedtaksmyndighet og som for ordinære skogkulturtiltak skal fylkesmannen påse at kommunene kontrollerer 10 prosent av tiltakene.

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

For 2017 er det bevilget 95 mill. kroner over jordbruksavtalen til SMIL. Fra 2017 endres forskriften slik at tilskudd kan innvilges til foretak der det foregår en tilskuddsberettiget produksjon på landbrukseiendommen. Regelverket vil bli oppdatert i tråd med dette.

Fylkesmannen skal bidra til at kommunene prioriterer tiltak med god miljøeffekt. Håndtering av overflatevann og riktig dimensjonering av hydrotekniske tiltak er viktige klimatilpasningstiltak, og skal derfor gis prioritet. Fylkesmannen skal sørge for en aktivitetsfremmende forvaltning av midlene. Kommuner med god måloppnåelse, gjennomføringsevne og tiltaksstrategier der SMIL og RMP sees i sammenheng, skal prioriteres. Oppfølging av kommuner som har utgåtte arbeidsfrister må skje jevnlig, og fylkesmannen må her sørge for at kommunene inndrar tilskudd der fristen er gått ut.

Klima- og miljøprogrammet

Det er bevilget 6 mill. kroner til fylkesvise tiltak innenfor Klima- og miljøprogrammet. Dette programmet omhandler de fire kategoriene klimatilpasning, klimagassutslipp/karbonbinding, naturmangfold/kulturminner og forurensning. Fylkesmannen kan ut fra regionale og lokale behov velge tema eller prosjekttypen innenfor alle kategoriene. Prioriterte områder i 2017 er klimatilpasning og klimagassutslipp/karbonbinding. Disse områdene bør spesielt vektlegges i de fylkesvise prosjektene og aktivitetene. Prioriteringene skal gå fram av utlysningen.

Retningslinjer for programmet ligger på Landbruksdirektoratets nettsider. Fylkesmennene skal utarbeide retningslinjer for de fylkesvise midlene innenfor rammen av de sentrale retningslinjene.

Regionalt miljøprogram (RMP)

Fylkesmannen skal videreføre RMP, og har ansvar for å informere og veilede kommuner og søkere om RMP. Landbruksdirektoratet vil gi føringer for rutiner og forvaltning knyttet til RMP og fagsystemet «eStil» i rundskriv. Fylkesmannen skal utarbeide

saksbehandlingsrundskriv for RMP-tilskudd til kommunene, og sende kopi av dette til Landbruksdirektoratet.

Landbruksdirektoratet vil utarbeide nytt nasjonalt miljøprogram i løpet av 2017 og vil i denne forbindelse involvere fylkesmannen. Fylkesmannen bør starte arbeidet med rullering av RMP i løpet av 2017.

I forbindelse med kommunesammenslåingene fra 1.1.2018 er det behov for endringer i fagsystemet «eStil». Informasjon om dette vil videreformidles på FM-nett.

Tilskudd til drenering

For 2017 er det bevilget 58 mill. kroner til tilskudd til drenering. I tillegg er det udisponerte midler fra 2016. Fylkesmannen skal fordele midlene til kommunene. Korn-, potet- og grønnsaksarealer skal prioriteres ved fordeling av midlene. Ubrukte midler inndras ved årets slutt og fordeles i nye kommunale rammer. Det er forholdsvis mye ubrukte midler på tilskuddsordningen, og deler av rammen er ikke fordelt. Dersom det er behov for midler utover tildelt ramme, må fylkesmannen ta kontakt med Landbruksdirektoratet.

God agronomi gjennom godt drenerte areal er viktig for produktivitet og reduserte utslipp. Tilskuddsordningen er et incitament til å igangsette drenering, men hoveddelen av kostnadene må dekkes av tiltakshaver. For å motivere til økt dreneringsaktivitet har fylkesmannen en viktig rolle når det gjelder å formidle informasjon og veiledning om ordningen.

Tilskudd til tiltak i beiteområde

For 2017 er det bevilget 10 mill. kroner til tilskuddsordningen. Fylkesmannen kan, innenfor rammen av forskrift og rundskriv for ordningen, velge å prioritere bestemte typer tiltak eller prosjekter. Prioriteringer skal gå fram av utlysningen.

Tilskudd til landbruksvikarer

Det er fordelt 240 årsverk landbruksvikarer til de ulike fylkene. Ved fordelingen av tilskuddsmidler mellom avløserlagene i fylket, skal fylkesmannen ta utgangspunkt behovet for landbruksvikar i lagenes dekningsområder. Nærmere retningslinjer fremkommer av rundskriv for ordningen. Fylkesmannen skal fatte vedtak om tildeling av tilskudd, sende tilskuddsbrev til avløserlagene i sitt fylke, og anwise utbetalinger i Saturn i tråd med vedtakene.

Tilskudd til kommunalt stimuleringsstilskudd

Landbruksdirektoratet har fordelt 13,8 mill. kroner i stimuleringsstilskudd til fylkene. Fylkesmannen skal prioritere hvilke kommuner som kan få tilskudd. Retningslinjer for fordeling av tilskudd kommer fram av rundskriv 2016-37 Tilskudd til kommunale veterinærtjenester for 2017.

Felles supplerende tildelingsbrev

Fra og med 2017 vil Kommunal- og moderniseringsdepartementet samordne felles supplerende tildelingsbrev to ganger i året, rundt 1. mars og 30. juni. Formålet med en slik ordning er blant annet å skape større forutsigbarhet for embetene og redusere omfanget av supplerende tildelingsbrev gjennom året.

6. FULLMAKTER

Departementet delegerer følgende budsjettmessige fullmakter til fylkesmannen for budsjettåret 2017. Fylkesmannen er selv ansvarlig for å sette seg inn i de kravene og hjemlene departementet viser til.

I tillegg gjelder de administrative fullmaktene fylkesmannen har fått delegert i brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 04.05.2015.

6.1 Merinntektsfullmakt

Fullmakten gjelder tilgang til å overskride kap. 525, post 21 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3525, post 01, jf. romertallsvedtak II i Prop. 1 S (2016-2017).

6.2 Fullmakt til nettobudsjettering

Fullmakten gjelder adgang til å nettoføre som utgiftsreduksjon på kap. 525, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester der embetet samordner utgiftene, jf. Romertallsvedtak VIII i Prop. 1 S (2016-2017).

6.3 Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Fullmakten gis for kap. 525, post 01 på de vilkår som fremgår av Finansdepartementets rundskriv R-110 av 25. november 2013 pkt. 2.2.

6.4 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Fullmakten gis på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.3. Unntak fra denne fullmakten er inngåelse av ny husleieavtaler eller endringer av løpende husleieavtaler, som skal drøftes med departementet før oppstart og godkjennes av departementet.

6.5 Merinntektsfullmakt

Fullmakt til å overskride driftsbevilgningen på kap. 525, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3525, post 02 på de vilkår som framgår av R-110 pkt 2.4.

7. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING

Tidspunkter for styringsmøter i 2017 fremgår av styringskalenderen i vedlegg 1.

7.1 Rapportering gjennom året

7.1.1 Rapporteringskrav per 30.04

Rapporteringen skal sendes til oppdragsgiveren innen 15.5.2017.

7.1.1.1 Justis- og beredskapsdepartementet

Sikkerhet og beredskap

- Fylkesmannen skal redegjøre for bruken av økte bevilgninger fra 2016 til styrking av fylkesmannens veiledning og tilsyn med kommunal beredskapsplikt. Redegjør kort for hvilke tiltak som er iverksatt.
- Fylkesmannen skal sende en egen rapport om sikkerhetstilstanden i embetet til KMD (se også VØI pkt. 4.4.7).

Vergemålsordningen

- Saksbehandlingstid på utvalgte sakstyper med resultatmål under pkt. 3.3.3.1, herunder vurdering av risiko og tiltak for å nå resultatmålene. Ressursbruken på kap. 469, post 01 og post 21.
- Status på gjennomgang alle vergemål opprettet etter gammel lov med tanke på regnskapsplikt.

Retts hjelp

- Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 både for innværende og påfølgende budsjettår. Rapporteringen sendes Statens sivilrettsforvaltning. Eventuelle avvik skal begrunnes.

7.1.2 Rapporteringskrav per 31.08

Rapporteringen skal sendes til oppdragsgiveren innen 15.9.

7.1.2.1 Justis- og beredskapsdepartementet

Sikkerhet og beredskap

- Fylkesmannen skal redegjøre for bruken av økte bevilgninger fra 2016 til styrking av fylkesmannens veiledning og tilsyn med kommunal beredskapsplikt. Redegjør kort for hvilke tiltak som er iverksatt.

Vergemålsordningen

- Saksbehandlingstid på utvalgte sakstyper med resultatmål under pkt. 3.3.3.1, herunder vurdering av risiko og tiltak for å nå resultatmålene.
- Ressursbruken på kap. 469, post 01 og post 21.
- Fylkesmannen skal kort gjøre rede for sine rutiner for tilsyn og oppfølging av verger.

Retts hjelp

- Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 både for innværende og påfølgende budsjettår. Rapporteringen sendes Statens sivilrettsforvaltning. Eventuelle avvik skal begrunnes.

7.1.2.2 Klima- og miljødepartementet

- Resultat og økonomirapportering på **fagmidler** på klima og miljøområdet innenfor naturmangfold, forurensning og klima.

7.1.3 Rapporteringskrav med egne frister

7.1.3.1 Helse- og omsorgsdepartementet

- Rapportere på økonomi- og tilskudd (inkl. belastningsfullmakten over kapittel 734 post 01 kontrollkommisjoner, driftsbudsjett) i egen tertialportal – tall per 30.04, 31.08 og 31.12.
Frist til Hdir 1. tertialrapport 15.05.
Frist til Hdir 2. tertialrapport 15.09.

Frist til Hdir 3. tertialrapport 15.01 (påfølgende år).
- Rapportering på tilskuddsmidler mellom tiltak som inngår i kap 761, post 68 Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd pr 01.05. Herunder gi en kortfattet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen innen helse- og omsorgstjenestene i kommunene, herunder også helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

7.1.3.2 Kunnskapsdepartementet

- Rapportere på økonomi og tilskudd i egen tertialportal – tall per 30.04, 31.08 og 31.12
Frist til Udir 1. tertialrapport 15.05.
Frist til Udir 2. tertialrapport 15.09.
Frist til Udir 3. tertialrapport 15.01 (påfølgende år).
- Sammenfatte sluttrapporter fra skoleeierne i pulje 3 i *Ungdomstrinn i utvikling*
Frist til Udir 15.03.
- Sammenfatte sluttrapportene fra skoleeiere i pulje 5 og underveisrapporter i pulje 6 i prosjektet «Vurdering for læring». Frist til Udir for oppsummering av sluttrapporter i

pulje 5 er 15.10.2016 (frist for skoleeierne er 15.09). Frist til Udir for oppsummering av underveissrapporter i pulje 6 er 01.05.2016 (frist for skoleeierne er 01.03).

- Rapportere om retten til barnehageplass - tall per 1. november.
Frist til Udir. 3. november.

7.1.3.3 Landbruks- og matdepartementet

Fylkesmannen forvalter ordninger over to næringsavtaler innenfor landbruks- og matområdet. Det er nødvendig med egne frister for enkelte rapporteringspunkter, knyttet til oppfølging og gjennomføring av årlige forhandlinger om avtalene.

- Rapportering for 2016 og budsjett for 2017 sendes innen 15.1.2017 til Landbruksdirektoratet knyttet til utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvsatsingen.
- Rapporter på saker fylkesmannen har behandlet i 2017 etter jordloven, konsesjonsloven og odelsloven i eget skjema som sendes Landbruksdirektoratet innen 1.3.2018.
- Landbruksvikarordningen: Sende samlet oversikt over rapporteringen fra avløserlagene for 2017 til Landbruksdirektoratet innen 15.6.2018.
- Rapporter i henhold til tabell knyttet til tilskuddsordninger der fylkesmannen disponerer regional ramme, jf. tilskuddsordninger som fordeles i kap. 5.2 i tildelingsbrevet. Frist for innspill er 1.12.2017.

7.1.3.4 Klima- og miljødepartementet

- Gjennomgangen av myndighetsområder og tiltakshavere der det bør pålegges vannovervåking rapporteres til Miljødirektoratet innen 30.06.2017.

7.2 Årsrapport og årsregnskap

Fylkesmannsembetene skal oversende årsrapporten for 2017 til departementet, med kopi til Riksrevisjonen, innen 1. mars 2018. Årsrapporten skal inneholde rapportering på mål, styringsparametere og resultatmål omtalt i dette tildelingsbrevets pkt. 3 pkt. og andre rapporteringskrav som framgår av pkt. 7.3. Fylkesmannen skal også avgi en avviksrapportering med omtale av igangsatte tiltak iht. oppgaver i Virksomhets- og økonomiinstruksen og i tråd med krav i økonomireglementet.

Departementet vil understreke at det er fylkesmannen som står ansvarlig for at den avlagte årsrapporten er korrekt og komplett ved oversendelse til departementet. Departementet vil ikke godta at det gjøres korrigeringer i årsrapporten etter den er avlagt, med mindre det er særskilte forhold som gjør det nødvendig.

7.3 Andre rapporteringskrav i årsrapporten

7.3.1 Arbeids- og sosialdepartementet

Fylkesmannen skal beskrive situasjonen for kvalifiseringsprogrammet (KVP) i fylket, herunder:

- Blir personer i målgruppen for programmet vurdert med hensyn til deltakelse og får de som har krav på det, tilbud om program.
- Hvilke utfordringer opplever FM at NAV-kontorene har i arbeidet med KVP
- Hva er de viktigste utfordringene for FM i arbeidet med KVP.
- *Vilkår for aktivitet for de under 30 år*: Fylkesmannen skal følge med på og beskrive innføring av aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år og kommunenes erfaringer med den nye lovbestemmelsen.

7.3.2 Barne- og likestillingsdepartementet

- Fylkesmannen skal rapportere på gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven.
- Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser av eventuelle nedleggelse av krisesentrene eller reduksjon i tilbudet.
- Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader og fattede vedtak etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudgivingslova i årsrapporten.
- Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten.
- Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område, herunder om mekling.
- Fylkesmannen skal rapportere på antall saker hvor det er gitt ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.
- Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn med familievernkontorene.
- Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.
- Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.
- Fylkesmannen skal redegjøre for implementeringstiltak av den digitale veilederen og opplæringsprogrammet modul 1 for skoler i fylket som samarbeider med lokalt barnevern.
- Fylkesmannen skal utarbeide en årsrapport om tilsynsvirksomheten ved barneverninstitusjoner, omsorgssentre og sentre for foreldre og barn, jf. forskrift om tilsyn med barn i barnevernsinstitusjoner for omsorg og behandling § 14 og forskrift for foreldre og barn §28.

7.3.3 Helse- og omsorgsdepartementet

Rapportering på *Omsorgsplan 2020*, herunder *Demensplan 2020*

- Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale helse- og omsorgstilbudet i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i *Omsorgsplan 2020*, herunder *Demensplan 2020*.

Rapportering på *Opptrappingsplan for rusfeltet* (Prop. 15 S (2015-2016))

- Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordninger 765.60 og 765.62.
- Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale rusarbeidet i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

Rapportering på *Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering 2017 – 2019*

- Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordningen til kommunene 0762.60.
- Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet innen habilitering og rehabilitering i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

7.3.4 Justis- og beredskapsdepartementet

Sikkerhet og beredskap

- FylkesROS og oppfølgingsplan:
  - Når ble siste analyse gjennomført?
  - Foreligger oppfølgingsplan, og i så fall når ble den sist oppdatert?
  - Hvilke regionale tiltak har embetet gjennomført for å ivareta fylkesmannens ansvar for samordning i arbeidet med forebygging og beredskap?
- Andel hendelser av regionale hendelser som er evaluert med oppfølgingspunkter og sendt DSB.
- Andel regionale øvelser og embetsøvelser som er evaluert med oppfølgingspunkter og sendt DSB.
- Status revisjon underliggende planverk knyttet til nasjonale beredskapstiltak
  - Status revisjon i embetets planverk – hva er gjennomført og hva gjenstår
  - Status revisjon regionalt arbeid med underliggende planverk – hvilke tiltak er gjennomført
- Arbeid knyttet til det sivilt-militære samarbeidet i forbindelse med *Trident Javelin 2017* og *Trident Juncture 2018*
  - Hvilke deler av dette arbeidet har embetet deltatt i 2017.

Vergemålsordningen

- Embetene skal i årsrapporten rapportere på antall og andel kontrollerte vergeregnskap, samt antall verger som er under oppfølging på bakgrunn av ikke godkjente vergeregnskap.

- Embetene skal i årsrapporten rapportere hvorvidt alle vergemål opprettet etter gammel lov har riktig status med tanke på regnskapsplikt.

Retts hjelp

- Fylkesmannen skal i årsrapportløsningen rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslåtte søknader for perioden, fordelt på henholdsvis fritt rettsråd og fri sakførsel. Hva gjelder de innvilgede sakene, skal rapporteringen gi en oversikt over forekomsten av økonomisk dispensasjon, samt totale advokatutgifter og evt. andre utgifter som er innvilget i aktuelle periode, fordelt på saksområde. Av rapporteringen skal videre fremgå hvorvidt det er gitt avslag som følge av økonomisk overskridelse eller av andre grunner i henhold til skjema over retts hjelpsstatistikk fra Statens sivilrettsforvaltning.
- Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 inneværende og påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes.

Integreringsarbeid

- I forbindelse med introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen skal rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.
- På området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen oppgi antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.
- Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på antall statsborgerseremonier og hvor mange av nye statsborgere i fylket som har deltatt.

7.3.5 Klima- og miljødepartementet

- Resultat- og økonomirapportering på **fagmidler** på klima og miljøområdet innenfor naturmangfold, forurensning og klima.

7.3.6 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Samordning av statlig styring av kommunesektoren

- Det skal rapporteres på fylkesmannens arbeid med samordning av statlig styring av kommunesektoren etter retningslinjene i rundskriv H-2143.

God økonomiforvaltning i kommunene

- Det skal rapporteres særskilt om hvilke tiltak fylkesmannen har iverksatt for den enkelte kommune som er registrert i ROBEK og hvilke tiltak som har vært iverksatt for å forhindre kommuner som er i faresonen til å bli registrert i ROBEK. Det skal rapporteres om bruk av skjønnsmidler til ROBEK-kommunene.

Modernisering i kommunene

- Spesifikk omtale av arbeid med omstilling og modernisering i kommunene, bruk av skjønnsmidler til formålet og formidling av resultatene.

Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i kommuneloven

- Det skal rapporteres om antall lånesøknader som godkjennes og i hvilken grad fylkesmannen har nektet godkjenning av lån.
- Antall godkjente garantier, samt antall garantier som ikke ble godkjent.

Økonomiforvaltning – veiledning (KOSTRA, forvaltning av skjønnsmidler)

- Fylkesmannen skal rapportere på hvordan veiledningsarbeidet har blitt utført, herunder aktiviteter for å øke kvaliteten på KOSTRA-data.
- Kort om fordelingen av skjønnsmidler, herunder rapportering i ISORD.

Samordning av tilsynsvirksomheten overfor kommunene og tilretteleggingen for læring og forbedring etter tilsyn

- Fylkesmannens skal gi en kort beskrivelse av embetets tiltak for samordning av statlig tilsyn, herunder tilsyn fra andre tilsynsetater enn Fylkesmannen selv. Fylkesmannen skal kort opplyse om hva som er gjort for å fremme og formidle læring hos kommunene i de tilsyn som er gjennomført.

Samlet antall tilsyn rettet mot kommunene

- Embetet rapporterer hvor mange tilsyn det har gjennomført.

Forklaring:

- Det bes om ett samlet tall for alle tilsyn hjemlet i opplæringsloven, barnehageloven, helse- og omsorgstjenesteloven mv.
- Det rapporteres samlet for kommunene og fylkeskommunen(e)
- Antall tilsyn det skal rapporteres om omfatter planlagte tilsyn (som landsomfattende/nasjonale tilsyn) og hendelsesbaserte tilsyn uavhengig av tilsynsmetodikk og hvor ressurskrevende tilsynet var.
- Antall tilsyn det skal rapporteres om, omfatter ikke forundersøkelser, sjølvmeldingstilsyn og dokumentgjennomganger uten oppmøte (fysisk eller videokonferanse) på tjenestestedet eller i kommunen/fylkeskommunen.
- Det bes ikke om tall for avvik eller pålegg.

Kommunalrett

- Det skal gis rapportering i tabell som viser:
  - Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige

- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av fylkesmannen, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Hvor mange av sakene totalt (uten å skille mellom saker etter klage og på eget initiativ) som hadde henholdsvis habilitet eller lukking av møter blant vurderingstemaene.
- Det skal gis en kortfattet omtale i årsrapporten av hvor mange klager fylkesmannen har mottatt etter kommuneloven § 60d fjerde ledd, hvilke kommunalrettslige tema de (særlig) veileder kommunene om samt bruk av interkommunalt samarbeid i fylket, med særlig vekt på bruk av vertskommunemodellen.

Forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kommunesektoren

- Fylkesmennene skal i årsrapporten oppgi hvor mange klager på avslag om begjæringer om innsyn de har behandlet, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28 annet ledd, samt hvor mange tilfeller klager har fått helt eller delvis medhold i klager etter offentleglova § 32.

Samordning av statlige innsigelser til kommunale planer

- FMAV deltar i forsøksordningen om samordning av statlige innsigelser, rapporterer til Kommunal- og moderniseringsdepartementet om antall planer der statlige innsigelser er samordnet, antall innsigelser som er fremmet, antall innsigelser som ikke er videresendt til kommunene, og antall innsigelser som er avskåret.

Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven

- Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere byggesaker i SYSAM – ny rapporteringsløsning for fylkesmennene. Alle saker som ligger til behandling per 31.12.2016 skal overføres til den nye SYSAM-løsningen.
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Det skal fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Det skal i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Det skal i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange ”særlige tilfeller” klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven

- Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene. Alle saker som ligger til behandling per 31.12.2016 skal overføres til den nye SYSAM-løsningen.

- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis. Rapportering om ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område (også der oreigningsloven er hjemmelsgrunnlag).
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område. Det skal også fremgå antall søknader som ikke er behandlet innen 12 uker.
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede ekspropriasjonssaker der Fylkesmannen er klageinstans, på plan- og bygningsrettens område. Det skal også fremgå antall klager som ikke er behandlet innen 12 uker.

Rapportering på fellesføring om produktivitet og effektivitet (jf. punkt 4.1)

- Fylkesmannen skal gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder. Nærmere retningslinjer kommer i eget rundskriv.

Rapportering på bruken av lærlinger (jf. punkt 4.1)

Nytt av året er at virksomheten hvert år skal vurdere om de kan øke antall lærlinger og tilby opplæring i nye lærefag. Kravet om at fylkesmannen til enhver tid har minimum én lærling videreføres.

- Det skal rapporteres om lærlinger i årsrapporten.

7.3.7 Kulturdepartementet

Tros- og livssynssamfunn

- Kort beskrivelse av aktiviteten på området, herunder oversikt over:
  - Tros- og livssynssamfunn som mottar tilskudd og antall medlemmer det er gitt tilskudd for
  - Trossamfunn som er slettet hos fylkesmannen
  - Nye registrerte/uregistrerte trossamfunn og nye livssynssamfunn
  - Ev. tilsyn med trossamfunn og forstander.

Gravferdsloven

- Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

Lov om helligdager og helligdagsfred

- Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

7.3.8 Kunnskapsdepartementet

- Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven, jf. VØI pkt. 5.3.2 og bakgrunnsinformasjon (metodehåndbok og egen mal for rapportering). Fylkesmannen skal beskrive hvilke risikovurderinger som ligger til grunn for valg av tema og tilsynsobjekt. Med risikovurdering mener vi hvilke vurderinger og konklusjoner fylkesmannen har gjort på bakgrunn av de valgte kildene.
- Fylkesmannen skal redegjøre for oppdraget om egevalueringen av kompetanse på regelverksområdet, og særlig trekke fram styrker og utfordringer samt tiltak som er iverksatt for å sikre god kvalitet.
- Fylkesmannen skal rapportere om antall klager, type klager og resultatet av behandlingen.
- Fylkesmannen skal rapportere på antall meldte skolemiljøsaker til embetene som håndhevingsmyndighet, resultat av behandlingen og saksbehandlingstid.
- Fylkesmannen skal rapportere på antall og type saker hvor klager henvender seg på nytt til fylkesmannen hvor skoleeier /barnehageeier /barnehagemyndigheten ikke har fulgt opp vedtaket.
- Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema på tiltak innenfor kompetanse og rekruttering på barnehageområdet.
- Fylkesmannen skal gi en kort vurdering av arbeidet med strategiene *Kompetanse for fremtidens barnehage* og *Kompetanse for kvalitet* og for strategi for etter- og videreutdanning for ansatte i PPT.
- Fylkesmannen skal gjøre rede for i hvor stor grad de kommuner med lav kvalitet og kompetanse på barnehage- og grunnopplæringsområdet som er fulgt opp, har økt sin kvalitet og kompetanse, og videre hvilke virkemidler og tiltak som har hatt god effekt.
- Fylkesmannen skal gjøre rede for hvilke tiltak som er iverksatt for å bidra til implementering av ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
- Fylkesmannen skal gi tilbakemelding på kontroll av foreløpig rapport fra BASIL av antall minoritetsspråklige barn i barnehage – tall per 15.12.
- Fylkesmannen skal gi en vurdering av arbeidet med ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnopplæringen, og særlig trekke fram resultater fra arbeidet med desentralisert ordning for kompetanseutvikling og oppfølgingsordningen.

7.3.9 Landbruks- og matdepartementet

- Rapporter på antall årsverk i landbruksavdelingen per 31.12.2016, antall samlede årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2016, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene i fylket.
- Rapporter på antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindriftsforvaltning.
- Ressurser avsatt til kontrollarbeid skal oppgis, fordelt på årsverk og antall personer.

- Rapporter på tiltak og virkemiddelbruk for bedre skogsvegnett, herunder omfang (kilometer/kroner) for nybygging, ombygging og vedlikehold av skogsvegnettet.
- Beskriv kort arbeidet med klimatiltak innenfor landbrukssektoren, og gi en vurdering av måloppnåelse for miljøvirkemidlene.
- Beskriv kort arbeidet med saker etter naturmangfoldloven, verneplaner, energisaker og konsekvensutredninger som berører landbruk.
- Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak.
- I henhold til tabell i årsrapport skal det gis en oversikt over og en vurdering av klager og dispensasjonssøknader behandlet av fylkesmannen.
- Rapporter i henhold til tabell:
  - Antall mottatte redegjørelser fra kommunen for avkortning av tilskudd (kopi av brev som er sendt søker), samt antall kommuner som har sendt dette.
  - Antall mottatte redegjørelser fra kommunene i saker hvor det ikke avkortes selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling (begrunnelse skal sendes FM i PT-4100B), samt antall kommuner som har sendt dette.
- Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart skal det rapporteres i henhold til tabell:
  - Eventuelle kommuner i fylket som ikke har ajourført AR5 og sendt nye jordregisterfiler til Landbruksregisteret (Lreg).
  - Eventuelle utfordringer kommunene har med ajourføring av arealressurskart (AR5).

7.3.10 Tverrsektoriell rapportering

KD | BLD | HOD | ASD | JD

- Fylkesmannen skal gi en samlet egenvurdering av hvordan arbeidet med 0-24 samarbeidet har fungert i henhold til embetets målsettinger og ambisjoner. Herunder skal det framkomme hvilke egne mål som er satt for arbeidet. I egenvurderingen skal fylkesmannen vurdere hvilke tiltak som har gitt de beste resultatene og i størst grad bidratt til samarbeid og samordning i og mellom kommuner og fylkeskommunen, tjenester og institusjoner som arbeider for og med utsatte barn og unge og deres familier.
- Fylkesmannen skal også kort redegjøre for områder der det er særlige utfordringer knyttet til tjenestetilbud for utsatte barn og unge.

BLD | KD

- Fylkesmannen skal gi en samlet redegjøre for arbeidet og erfaringene embetet har gjort seg i det tverretatlige samarbeidsprosjektet med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Utdanningsdirektoratet for å bedre opplærings situasjonen og skoler resultatene til barn og unge i barnevernet. Herunder bes det om en redegjørelse for status rundt embetets arbeid med informasjon og motivasjon til bruk av veilederen «Samarbeid mellom skole og barnevern – En veileder».

- Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse for arbeidet og erfaringene embetet har gjort seg i det tverretatlige samarbeidsprosjektet med Arbeids- og velferdsdirektoratet med «Forsøk med NAV-veileder i videregående skoler». Herunder bes det om en redegjørelse av konkrete tiltak i embetet og planer embetet har for det videre arbeid i fylket.

8. BUDSJETTMESSIGE FORUTSETNINGER

KMD understreker at embetet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2017 slik at målene kan nås innenfor bevilgningsrammene som er gitt i dette brevet, jf. *Reglement for økonomistyring i staten* § 9 og *Bestemmelser om økonomistyring i staten*, pkt. 2.2.

Fylkesmannen kan ikke overskride utgiftsbevilgningene eller bruke dem til andre formål enn forutsatt av Stortinget, Jf. bevilgningsreglementets § 5. Unntaket er hvis det er gitt en slik fullmakt i pkt. 6 i dette brevet.

Fylkesmannen har ansvaret for å iverksette tiltak slik at det ikke oppstår behov for å øke bevilgningen. Departementet forutsetter at Fylkesmannen i Aust- og Vest- Agder rapporterer om vesentlige endringer i budsjettforutsetningene umiddelbart.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til *Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen*, punkt 4, hvor det framgår at "Det enkelte fagdepartement disponerer sin andel av ressurser på kap. 525 dersom omprioriteringer ikke er gjort av regjeringen". Dette innebærer at ressursmessige utfordringer innen et departements fagområder om nødvendig, må løses gjennom omprioriteringer innen dette departementets oppgaveportefølje.

Med hilsen
Cathrin Sætre
ekspedisjonssjef (sign)

Bjørg Helene Holen
avdelingsdirektør

Vedlegg

Vedlegg 1 – Styringskalender for Fylkesmannen i 2017

Vedlegg 2 – Budsjettfordeling kap. 525

Vedlegg 3 – Budsjettfordeling kap. 226 fra KD

Vedlegg 4 – Budsjettfordeling kap. 469 fra JD

Vedlegg 5 – Budsjettfordeling kap. 854 fra BLD

Vedlegg 6 – Budsjettfordeling kap. 1150 fra LMD

Vedlegg 7 – Budsjettfordeling på Landbruksdirektoratets område

Kopi: Riksrevisjonen